

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. M. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára — — — — 5 Lei.

Főszerkesztő:
TIBOR KI ADAM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Regală 16.
Telefon: 21-58.
Póstatakarék csekszám 40181.

Onor.

Új hitvallomás.

Irta: Biró Péter kisgazda,
a somkereki gazdakör elnöke.

Kisgazda testvéreim, 1936. júliusában egy kéz nyúlt le hozzánk, a Szász Pál keze.

Azóta új világ épült körülöttünk. Amikor azt a felénk nyújtott kezet megragadtuk, tettük azért, mert megéreztuk, hogy abban a szeretetben és pártfogásban valódi önzetlenség lakozik, s ez felbátorított minket arra, hogy elmondjuk mi a hiányunk, miben kérünk és várunk segítséget.

Azt kértük, hogy város és falu között omoljon le a válaszfal, jöjjenek el hozzánk, keressenek fel mint testvérek, nézzék meg mit dolgozunk, legyenek atyáink, tanítóink, barátaink.

Szász Pál ígéretet tett, hogy szolgálni fog nekünk és arra hívott, hogy közösen dolgozzunk.

Három év múltán tekintsünk vissza e munkatérre, nézzük meg, miben valósult meg a programja.

A város és falu között a válaszfalak leomlottak, megismertük egymást, felkerestek bennünket falvainkban, szántóföldeinken, szőlőinkben, házainkban, nyáron, amikor a munkában izzadtunk, rámutattak hibáinkra, tévedéseinkre, telen köztünk voltak, tanítottak hogyan legyünk földünknek szeretve dolgozói.

Új világ épült körülöttünk.

A parasztból kisgazda testvér, a kisgazdából haladó gazda lett, a föld, amelyet a mi verejtékünk annyi áztatott, megérezte, hogy testvérkezet fogtunk, jobban szeret, bővebben jutalmaz, többet, szebbet terem.

Itt a program megvalósult, az E. M. G. E. megtanított, hogyan kell nekünk is szeretni a földet.

Amióta az Erdélyi Gazda ott van a kisgazda és birtokos asztalán mint barát, mint munkatárs, tisztább lett a búza, nagyobb a búzakalász, edesebb a must, több lett a kukorica, zsír, tej és hús, szebbek és értékesebbek háziállataink, megszorodtak gazdasági eszközeink, könnyebb a munka, kevesebb a panasz.

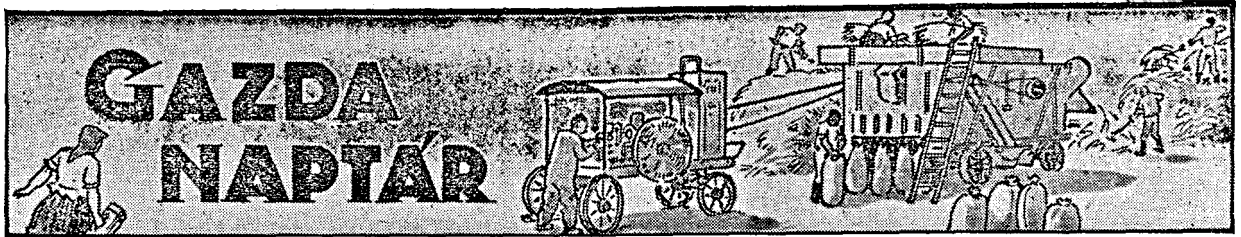
Milyen közönyös volt a múltban a kisgazda, mert nem voltak vezetői, az apái által kijelölt úton haladva nem vette észre, hogy milyen versenyben halad minden körülötte, amelyben ő annyira lemarad. Ha egyik másik itt-ott letért a régi útról, ha némi eredményeket is elérhetett, nem követte senki, sőt egyenesen kinevették, kigúnyolták, irigykedtek sikerei felett.

Ma más a helyzet, mindenki tanulni, haladni akar, mert tudja, hogy vannak önzetlen vezetői, akik érte fáradnak, nem nézik le, hanem felemelik őket, érzik, hogy egy a sorsközösségük.

Ime kisgazda testvéreim, itt az erkölcsi és anyagi nyereség, mely vezetőinknek kellő irányítása mellett, mindenikünk munkatérén tervszerű és eredményes. Ezt az eredményes haladást összefogásunk termelte ki, mely a Szász Pál Elnökünk elgondolása volt.

Érdemes Elnökünknek tettei az E. M. G. E. részéről még nincsenek megjutalmazva.

Jertek ezért Kisgazda testvéreim, hozzatok egy-egy szál virágot, fonjuk meg az elismerés és hála koszorúját, melyet szívünk sugallatára a Ti nevetekben adok át szeretett Elnökünknek, megismételve a három évvel ezelőtt tett fogadalmat: Mindnyájan mellette maradunk és követjük!

GAZDA NAPTÁR

Augusztus.

I. A szántóldön.

Ezuttal ismételten felhívjuk a figyelmet a tarlóhántásra. A cél szempontjából a legalkalmasabb szerszámunk a tárcásborona. A tarlóhántást azonban mielőbb végezzük el, hiszen a gabona által tartott árnyékban visszamaradt nedvesség könnyen munkálható talajt szolgáltat. Azoknak a gazdáknak, akik nélkülözik a tárcásboronát, ajánljuk, vegyék igénybe a mezőgazdasági kamarák traktorral vontatott tárcásait. Használati díjuk vidékenként változóan 60–120 lej kat. holdanként. A traktorral végzett tárcászás eredményei felől nem lehetnek kétségeink. Tudott dolog ugyanis, hogy a gyors vonóerővel dolgozó tárcsa mindég jobb munkát végez. Tarlóhántás után viszont ne feledkezzünk meg a boronáról, mely után a gyommagvak azonnal kikelnek, legelőt adnak s a következő szántásnál földünk-ről eltűnnek. A tarlóhántással tehát kettős eredményt érhetünk el.

A kukorica között még járathatjuk a lókapát, feltéve, ha a sorok között járó ló le nem töri a kukoricát. A mostani kapálás különösen jó hatást fog gyakorolni a jövő évi gyomtalan talaj előkészítése szempontjából.

Tarlónövényeinket (köles, mohar, csalamádé, stb.) kikelés után egy héttel kövesse a borona. A tarlórépát viszont kapáljuk és egyezzük meg.

II. Rét és legelő.

A sarjukaszálásoknál különösképen vigyázunk a szárításra. Tudjuk, hogy a rosszul szárított széna tápértékének nagyrészt elveszti. A pillangós virágú szénákat, (második-harmadik kaszálást) dróthuzalos szárítással, teljes értékű takarmánnyá szálíthatjuk a szénuaszinbe. Amennyiben a takarmányszárítás nem sikerült teljes mértékben, a szakasz összerakásnál szekerenként szórjunk el rétegesen 16–24 kg. finomra őrölt kősót (2–3%). Augusztusban végezzük el a legelőkön és réteken a bokorirtást, mert ilyenkor legkisebb a sarjadzóképeségük.

III. Allattenyésztés.

Országgrészünk sok vidékén még ma is dúl a ragályos száj- és körömfájás. Ilyen vidékeken csak forralt tejet fogyasszunk, a beteg állatokat munkára ne használjuk és kezeljük lapunk utasításai szerint. Itt van a karácsonyi sertés hizoba fogásának ideje. Gondoskodjunk igavonó és hizó állataink megfelelő vizellátásáról, hogy a melegben és a túleröltötött munkában emiatt szükségét ne szenvedjenek.

IV. Kertgazdaság.

Most van az almamoly második rajzásának ideje, s épen ezért az almafáknál végezzük el a harmadik arzénos permetezést. A földrehullott növényi vagy állati kártevőktől megtámadott gyümölcsöt szedjük össze és égessük el. A pálinkafőzésre alkalmas gyümölcsöket gyűjtsük duplafenekű hordóba. Berakás után azonban a hordó ajtóját tartsuk zárva. A szilvából jobb pálinkát nyerünk, ha az erjedő gyümöleshöz egy maréknyi megtört magot adunk.

Augusztus a földieper ültetésének hónapja.

Az alvószemzéseket most végezzük, a már júliusban végrehajtottakat szemzés után 10–14 nap múlva átvizsgáljuk és egy második szemzéssel az eredményt biztosítjuk. A bőven termő fák ágait villaalaku ágfákkal alátámasztjuk, vagy a közepen felállított rudhoz kötjük.

A zöldségkeretben különösen a paradicsom gombabetegségei ellen védekezünk 1%-os bordóilé permetezéssel. A megüresedett kertrészekbe ültessünk markakáposztát 80 × 80 cm. sortávolságra.

V. Szőlő — borszagdaság.

A peronoszporajelző állomások eslezes jelzései alapján aonnal permetezzünk, vagy lapunk előző számában közölt utmutatás szerint rézmészporozzunk. Lisztharmat esetén kénport használunk. E hónapban végezzük el a csonkázást és kapálunk lágyszemre. Hordószükségleteinkről most gondoskodjunk.

V. Vadászat.

Augusztus 15-én kezdetét veszi a vadliba-vadruca vadászata. 15-én szabadul fel a fürj, vadgalamb, gerle, haris, Tenyvesmadár és fenyőrigó tilalma. Őrizzük meg az összeszedéstől a most röpülni tanuló hasznos madárfiókákat.

VI. Gazdakörök.

A gazdakörök írják össze az őszi vetőmag-szükségletet, hogy azt központunknak idejekorán bejelenthessük. A cséplés közti pihenő vasárnapokat használjuk fel gazdanapok, gyűlések és tanulmányi kirándulások rendezésére. Terméceeményeinket vitassuk meg és ezekből vonjuk le a jövőre nézve a tanulságokat.

Amikor a cséplőgép ontja Isten áldását ne feledkezzünk meg a fedél nélkül maradt József-falvi gazdatestvéreinkről és adakozzék ki ki saját ereje szerint, a gazdaköröknek megküldött gyűjtőivre.

A terménybetakarítás hónapjában ne feledkezzünk meg a 60 lejes tagdíjhátralékunk befizetéséről.

Kedves Gazdatestvéreim!

Isten segítségével megértük augusztus hónapját is. Ezt a hónapot az orszok gyűjtőnek; a készletek halmozójának tartják. Augusztus azonban nemcsak a terménykészleteket halmozza, hanem a gazdasági feladatokat is. A legtöbb vidéken ilyenkor háromféle munka köti le a gazdákat, — az egyes növények learatása, a betakarítás és a már beinduló őszi vetési munka.

Kedves Gazdatestvéreim! A bugó cséplőgépek ontják a minőségileg oly kitűnő búzaszemeket, fel kell azonban hívnom figyelmüket a megőrzésre szolgáló magtárak és hombárok rendbehozatalára. A tisztasággal ugyanis elkerüljük a legveszedelmesebb magtári kártevőnek a zsiszikknek a pusztításait. A zsiszik évente hatalmas károkat okoz. Ha felbecsülnénk, milliós számok állanának előttünk.

A zsiszik $\frac{1}{2}$ centiméter hosszú gesztenyebarna bogár, melynek meglehetősen hosszú hegyes ormánya van. Lárvája lábatlan fehérszínű és a tisztas magvak belsejében él. A zsiszik a gabonaszemekbe kis lyukat rág és ebbe helyezi el petéjét. A kikelő lárva a szem egész lisztes tartalmát kieszi. A védekezés módja a tisztaság, az állandó szellőztetés s a készletek gyakori lapátolása. Különösen istálló padlását képező „magtáraknak“ a rendbentartása okoz nehézségeket. A faalkatrészek kitűnő búvóhelyei a zsiszikknek. Éppen ezért az összes réseket és hasadékokat meg kell tisztítani a gabonamaradványoktól. Utána pedig átsuroljuk 7%-os mosószóda oldattal. A falrészeket viszont legolesőbban klórmészeléssel vagy permetezéssel mentesíthetjük a zsisziktől. Eziránt ugyanis rendkívül érzékeny. Ilyenkor azonban a magtárt teljesen kiüritjük. Az irtó anyag a mésztej, amit kútvizet klórmésszel készítünk. — Tíz liter vízhez 2 kilogramm klórmész szükséges, ha állott, akkor $\frac{1}{2}$ kgr-mal többet használunk. Az így készített mésztejet meszelővel vagy permetezőgéppel lemeszeljük, illetve lepermetezzük a magtár egész felületére. A klórgáz az emberre sem közömbös, köhögési ingert okoz. Tanácsos ezért, hogy a

munkások orruk és szájuk elé kendőt kössenek avagy gázálcot használjanak.

A klórmésztej maróhatású, ezért a munkások kezüket és arcukat vazelinrel kenjék be és szemükre védőszemüveget tegyenek.

Tanácsos váltott munkásokkal dolgozni. Mielőtt a munkát megkezdendők, minden ablakot és szellőzőnyílást jól zárjunk el, hogy a klórgáz a helyiségben maradjon és el ne illanjon. A magtárt egy hétig zárva kell tartani s azután jól kiszellőztetni. A klórgáz lassan ölő mérge azért az egy hétig való zárvatartást okvetlenül be kell tartani.

Augusztus melege beérleli a magnak hagyott vöröshere és lucernát is. Röviden szólni kell ezek kaszálásának idejéről is. A magnak hagyott herreféléket és lucernát sem szabad túlértelen kaszálni, mert gubójuk vagy hüvelyük könnyen törnek. A vöröshere akkor kaszálható, mikor a gubók csokoládé színűek és a mag ebben tulnyomóan kemény. A lucernánál a csigák barnulására figyeljünk, — ekkor esetleg a hajtások, illetve a fűt hegyén még 1—2 virág is lehet — és a csigákban a sárga mag ugynevezett viaszeresben van. Kaszálás után rendben vagy villahegyekben szárítjuk, hogy a szárrészek is kiszáradjanak. A szárításnál, ha lehet, kerüljük a jorgatást. Igyekeznünk kell mielőbb beboglyáznunk és jól lefedve megvédeni az esőzésektől, mert ez igen sok mennyiségi és minőségi kárt okoz. A cséplésénél pedig ügyeljünk gazdatestvéreim, hogy a gép ne törje, illetve ne sértse meg a magot, mert a kereskedelem az ilyet leértékeli, hiszen az elektromágneses tisztításnál a törött és sérült mag veszendőbe megy.

Említést teszek még az őszi repce termeléséről is. Ezt kizárólag jó trágyaerőben levő közvetlenül trágyázott földben érdemes termelni. A régi időkben fekete ugarba vetették, mely három szántást kapott. Ma korán lekerülő takarmánynövények után termelhetjük legbiztosabban. Leghelyesebb vetési ideje augusztus hó vége, feltéve, ha elegendő esőt kapunk. Ha a csapadék megkésik, úgy helyesebb a repce vetésétől eltekintnünk s inkább őszi búzát vetni az előkészített földbe. A kat. holdankénti vetőmagmennyiség 6—12 kgr. között mozog, aszerint, hogy rendszeres gabonaszortávolságra, vagy pedig kétszeres szortávolságra vetjük. Szárazabb viszonyok között a sűrűbb vetés a helyesebb, mert ez esetben ha-

marabb beárnyékolja a vetés a talajt. Csapadékosabb viszonyok között a ritkább sortávolság lesz helyénvaló, mely esetben a vetés Wolf-jéle kapával kapálásban is részesítendő. Oly vidéken, ahol a repce rovarellenségei a hosszabb termelés következtében nagyon elszaporodtak, a termeléssel néhány évre fel kell hagyni. Ha ősszel bármily okból megritkulna a repcevetés, nem ajánlom gazdatestvéreimnek, hogy tavaszig remény-

kedjenek, sokkal tanácsosabb ilyenkor kellő időben kiszántani a károsodott vetést és helyette őszi búát vetni a kitünően előkészített talajba.

A hó végén meginduló vetési munkájokhoz Isten áldását és segítségét kéri mindnyájoknak
Berend, 1939 augusztus 1.

magyar gazdatestvéri szeretettel:

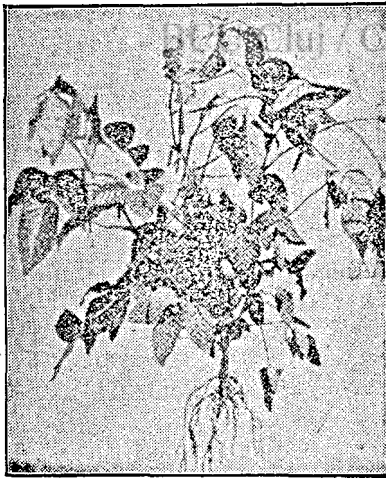
BIKFALVY FERENC.

Az őszi vetőmag rendelésekor gondoljunk a hátrálékos E.M.G.E. tagdíjunk kiegyenlítésére.

Megfigyeléseim egy szójababot pusztító hernyóról.

Irta: Szász Ferenc, E. M. G. E. felügyelő.

Szójatábláinkat az idén nagymértékben pusztító hernyó, a bogáncspille (Pyrameis Cardui), másként Vanessa Cardui hernyója támadta meg, melyet acaton, bogáncson, nyulsalátán, keserülapun, csalánon eddig is láttunk uton-utfélen, de még ügyet sem vetettünk rá. Az idén azonban ugyancsak megismertük, illetve meg fogjuk ismerni, mert hirtelenében mind természetbuvárok lettünk, akiknek megtámadta szó-jáját.

Egészséges szójató.

Junius hó közepe felé nagyon sok közép-nagyságu, sárgásbarna színű pillangót láttam szállodogálni egész rajokban mindenfelé, többek között szójatábláink felett is, ahol letelepedtek, majd megint tovább szálltak, de csak azért, hogy megint letelepedjenek, s bizonyára akkor rakták le petéiket. A kikelt hernyócskák első kártételét kisebb-nagyobb foltokban június hó 26-án vettem észre, mikor szójavetésemben több, de alig 2—3 m²-nyi területen szürkés foltok jelentkeztek. Ezekben a foltokban már kikeltek a peték, s alig pár miliméternyi hosszúságu feketeszínű vékony hernyók a levelek zöldjét mohó étvágy-

gyal ették, rágták. A foltok szürkés színe onnan származik, hogy a levelek erezetét otthagyták s a sűrű hálózat messziről átlátszó szürkészínűnek látszott. A foltok egyre, terjedtek, úgy, hogy már nem is lehetett foltokról beszélni, hanem szürkés, széles sávokról, ahol elképzelhetetlen mennyiségben, különösen a felső leveleket teljesen ellepték a hernyók milliárdjai. Sokaságukra jellemző, hogy egy szürkévé rágott sávon végigvont ápiontaligában kb. 150 m. hosszúságban 1/2 hektóliternyi hernyó gyült össze, közben pedig nőttek, fejlődtek, úgy, hogy elérték a kb. 4 centiméternyi hosszúságot és 3 miliméternyi, sőt nagyobb átmérőjű vastagságot, színük pedig átváltozott sötétszürkévé, sárga sávokkal, a hát közepén zöld sávval, s egész testük nagyon szőrözött. Akadt azonban a hernyók között világosabb szürkészínű és olyanok is, melyeknek feje nem feketeszínű, hanem piros volt. Közben megunták az egyhelyen való rágást és vándorutra keltek a tábla más részére, vagy pedig hosszabb-rövidebb időre teljesen eltávoztak a tábláról. Ilyen esetekben azonban a táblák szélein hosszabb ideig tartózkodtak és a megtámadott táblák 2—5 méter szélességben már nem is szürke, hanem sárga színűek a pusztítástól. Annyival inkább, mert a visszatérő hernyósereg is ott lakmározott legelőszőr. Nem egyszer láttam országúton keresztül vonulni, melyet 10—15 méter szélességben oly sűrű tömegekben leptek el, hogy egy 2 m²-nyi terület sem maradt üresen.

A hangra rendkívül érzékenyek, már közönséges beszédre is folyton kapkodják fejüket, hangosabb kiáltásra sok közülük annyira mozog, hogy egyensúlyát veszítve, lefordul. Kolompszóra, csengetésre, kalapálásra éppen úgy reagálnak, mint a hangra. Én nem tapasztaltam, de egyesek azt mondják, hogy a folytonos zavarás készíti vándorlásra őket. Első megjelenésük után kb. 3—4 hétre kezdenek behábozódni. A teljesen kifejlett hernyó pókhálószerű szálak segítségével összezsugorít egy-két levelet, nagyon sokat ürít, farán lévő két kapocsszerű nyulványával hozzákapcsolódik vagy a levél alsó részéhez, vagy egy

szárrészhez és csüngőhelyzetben bebábozódik, miközben élénken mozog s nem egyszer láttam, hogy a kész báb is hintázik függő helyzetében. A báb fejrészen szegletes, előre kirajzolódik a megszületendő pillangó feje, szeme, szárnya és elvékonyodó hengeres teste, potroha. A színe eleinte piszkosszürke, majd aranyos zománcot kap. A bábokat nézegetve — egyik gazdatársam — Ugron Győző — azt vette észre, hogy egyrészt megpirosodik és fonnyadni kezd, s mikor felboncolt pár ilyen bábót, valamennyiben egy fehér kukacot talált, mely vagy a fürkészdarázs, vagy a fürkészlégy álcája lehet. Megfigyelése szerint a bábok kb. 30%-át tették tönkre a fürkészek, de bár tennék tönkre az egészet.

Eddigi megfigyeléseink odáig terjednek, hogy mikor lesz a bábból pillangó, mikor fog petézni, a peték mikor kelnek ki, szóval, hogy lesz-e második generáció, s hogy az milyen kártételeket okoz, ma még nem tudjuk.

Védekezés! A legnagyobb védelmet a szója rendkívüli ellenállóképessége nyújtja, más kultúrnövény egy ilyen támadót nem tudom, hogy bírna ki. Visszapótlóképességét talán csak jégvert tengeriével hasonlíthatjuk össze. Ma a helyzet az, hogy a teljesen tönkretett részeken is van virág, sarjadnak az új levelek, kezd zöldszínt váltani a lerágott szója. Most már csak az a kérdés, hogy mit csinál a második nemzedéke?

Permetezőszerek közül, melyik ér legtöbbet, ez a kérdés? Olyan volna jó, amelyik a leveleken lévő hernyókat azonnal megöli, s az odavándoroltakat pedig megmérgezi, tehát egy jól tapadó bőr és gyomorméreg!

A „SOIA” társaság véleménye szerint az eddigi tapasztalatok alapján a célnak megfelelő permetezőszerek volnának: 100 liter vízben feloldott 1 kg. ólomarzén, vagy 500 gramm párisi zöld. Mindegyik oldathoz még 300 gramm amoniák volna keverendő. Továbbá dohánylug, illetőleg nikotinpermet, a dobozon lévő utasítás szerint, amelybe 30—40 liter vízre számítva még 300—400 gramm (ha lehet zöld szappan) és 70—80 gramm kristályszóda oldata keverendő.

Az Agrotechnica kolozsvári laboratóriumi kísérletei szerint a célt szolgálná 1¹/₂₀%-os libex-univerzál és 1%-os arzolapép oldat.

A csak bél, tehát rágóméreg közül gyakorlatban is bevált 100 liter vízben feloldott 250 gramm párisi zöld $\frac{3}{4}$ %-os bordói lében. Ez nagyon sok helyen jól bevált. Előbb az észlelt foltok, azok környékére 3 méter szélességben, majd a táblák széle permetezendő s csak legutolsó esetben az egész tábla.

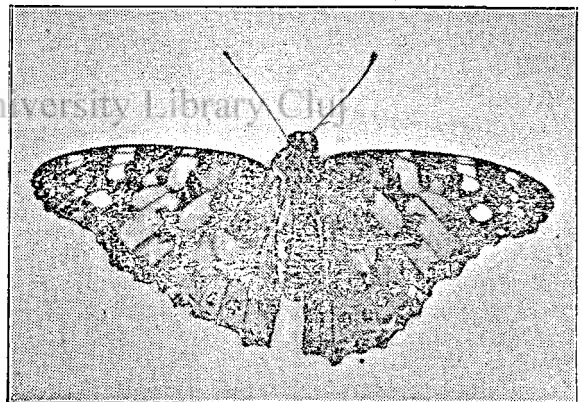
Fenti keverékben az arzéntartalmu párisi-zöldet helyettesíthetjük más arzéntartalmu szerekkel, amilyenek a Darsin, Arzola, Arzola-pép, de ezekből feltétlenül nagyobb adagot kell adni, s mindezekre vonatkozólag, valamint a dohányluggal folytatott kísérletekre vonatkozólag várjuk az olvasók szives hozzászólását.

Megjegyzendő, hogy az ajánlott permetezőszerek mind külön-külön használandók, semmi esetre sem összekeverve.

Az ideai nagy támadás mivel fog végződni, nem tudjuk. Minden a második nemzedék viselkedésétől függ.

Az eddigiek alapján ne riadjunk el a szója-termeléstől, mert eltekintve a szója rendkívüli ellenállóképességétől, ha korán, idejében kezdjük a védekezést, akkor nagyobb eredményt érünk el, mint az idén.

A fertőzés elején sokkal sikeresebben védekezhetünk. Például az alacsonyan repülő pillangórajokból sokat összefoghatunk pillangófogókkal, vagy pedig megölhetünk permetezéssel, mert Felszeghy András maroscsapói birtokos megfigyelései szerint harmatfelszállás utánig a szójatáblán pihennek a pillangó rajok. Mindenesetre fel kell készülnünk és lehetőleg aprólékosabban tanulmányozzuk ki a pille természetrajzát, mert csakis az esetben vehetjük fel ellene sikeresen a harcot. Azt biztosra reméljük, hogy a SOIA társaság a legjobban bevált permetező szerek tömeges, olcsó beszerzésével és esetleg fogatos permetezőgépek rendelkezésünkre bocsátásával segítségünkre lesz.

Bogáncspille. Ennek a fehér pettyes, fekete-téglavörös pillangónak hernyói pusztítják a szójatábláinkat.

A védekezést nagyon előmozdítaná, ha mindazon és fentebb felsorolt gyomnövényeket, amelyeken él, tüzetesen pusztítanánk. Vigasztaljon különösen az a tudat, hogy a kártevő legutóljára 1884-ben és 1888-ban fordult elő ilyen óriási tömegben egyes helyeken, s ha megint vár egy fél-századot, hát ezalatt biztosan kitalálják az ellene való biztos védekezési módot.

Az idén a Mezőség középső részén, a mező-ségi vonat mentén, le Ludasig, onnan fel egész Csapóig legnagyobb mértékben láttam a hernyót, s érdekes, hogy inkább csak a nagyobb táblákon. Azt is tapasztaltam, hogy a „Rainer” félésgnek nem ártott oly mértékben, mint a „Dobrudsai”-nak.

Lapzárta előtt a cikk írója még az alábbi újabb megfigyeléseit közli:

A bábok kb. 8—10 nap múlva lepkévé változtak, s ma uton-utfélen szója és lóheretáblák felett megszámlálhatatlan mennyiségben röpködnek. Nemsokára valószínűleg újra lepetéznek a hernyók által kedvelt növényekre s így egy még hatalmasabb támadástól kell félnünk. Ezért mindenki előre készüljön fel a permetezésre. A lepkek megjelenésének valószínű haszna is van, amennyiben a lóhere táblák felett óriási mennyiségben repkedő bogáncspillék virágról-virágra szállva előmozdítják a lóhere megtermékenyülését, hosszú szívó csöveiket mélyen beeresztve a lóhere virágkelyhecskéibe. Ez a körülmény az idén annyival is fontosabb, mert kevés pószmé-

het látok a lóheretáblákon szállodogálni, aminek a nagy szárazság miatti nektárhány az oka.

Míg az első lepkeraj foltoként szállott s így a táblát foltoként petézte be, addig ez a mostani raj mindenütt ellepi a táblákat s így valószínűleg a szójatáblák teljesen be lesznek petézve.

A védekezési munkáknál még megemlíteni a majorságot és a madárvilágot. A baromfiak közül a pulyka hamar megunja a hernyót, a csirke és a magyarlud azonban szorgalmasan szedegeti minden nap. A madarak közül csak a verebet láttam szedegetni, nem annyira a hernyókat, mint a bábokat. A fecskék sok pillangót fognak el repülés közben.

A székelyföldi ásványvizek mint műtrágyák.

Irta: Bányai János, geológus tanár.

A gazdasági nagy verseny új útjainak egyike a többtermelésre való törekvés. Ez adta meg a földből elvett növény tápláló anyagok pótlására az ötletet, amely a régi időkben a szerényebb keretek közt folyó gazdálkodásnál az istállótrágya felhasználásában állott, de napjainkban a természettudomány vívmányainak az eredményeként, részben ugyan a természetes és a gyártlag készített anyagokkal együtt, a kereskedelmi uton forgalomba hozott műtrágyák váltak fontossá!

A műtrágyák gondolatával sok olyan anyagunk került értékesítés alá, amelyek a régi világban semmi értéket nem jelentettek. Így a barnaszemek, lápok talaja, elkorhadt fűrészkorpa bevonultak a hasznosítható anyagaink közé. A műtrágyák okszerű használatának alapja természetesen a kémiai vizsgálatok által szolgáltatott eredmények voltak! Ennek részletes kifejlesztése juttatott el minket a különböző oldható sóknak, mint növényi tápsóknak a felhasználására, amelyek különösen a virágkertészetben emelkedtek jelentős szerepre. A eserepes virágokkal foglalkozók már el sem képzelik másként a kis virágkultúrájukat, mint a boltban vásárolt „tápsóknak“ a gyakori használatával. A receptek szerint összeállított sók vízben oldva a megfelelő öntözési utasításokkal tényleg igen eredményesen használható.

Ezeknek a mesterségesen összeállított sókeverékeknek ötlete hívta fel nemrégben a kutatók figyelmét a természet által készített már kész ásványi sóoldatokra, amelyeket közönségesen ásványvizeknek nevezünk. Különösen a franciák próbálkoztak meg e gondolat gyakorlati kivitelével! Érdekes eredményeket adtak már az eddigi próbálgatózások is! Azt tapasztalták, hogy a kellően

(kb. 10-szeresen) felhígított ásványosvizek hatással vannak a csirázásra, tehát amolyan jó serkentő (stimuláló) szerepük lehet, mint a mesterségesen előállított s már eddig is jó eredményeket adó sóoldatoknak! De ezenkívül hatással vannak a kikelt kis növények további fejlődésére is! Vannak olyanok, amelyek a növények általános fejlődésére hatnak serkentően s egyharmad idővel hamarabb érlelik be terméseiket. Vannak olyan ásványvizek, amelyek vagy a gyökérre vagy a szár-részletre hatnak s azt erőteljesebb fejlődésnek indítják. De volt olyan eset is, amikor az ásványosvíz az egész növény fejlődését visszatartotta.

A külföldiek észrevehetően az összes eddigi kísérleteiket mint tudományos furesaságot kezelik s nem gondolnak a gyakorlati kihasználásra, hisz ott az ásványvizeket majd mind egy esepig ivásra vagy fürdésre értékesítik. Hisz a kísérletek nagyrészt is pallekozott, s így drágán vásárolt ásványvizekkel végezték!

Az ötlet gyakorlati alkalmazása főként a mezőgazdasági termelésben ránk várna erdélyiekre s méginkább a székelyföldiekre, ahol a teméntelen sok borvíz teljesen kihasználatlanul folyik el patakjainkban!

A megfelelő helyen lakó modern s képzett gazdáinkra várna tehát az igen értékes feladat, hogy a rendszeres kísérletekkel megfigyelési adatokat gyűjtsenek s ezekről beszámolván a gyakorlati szempontból is oly fontos kutatási téren az elsőséget magunknak biztosítsuk.

Szép nevet tudna biztosítani az illető magának és tisztelőit fajtáknak, aki komoly, céltudatos munkával venné kezébe a kezdeményezést!

A kísérlet semmiféle károsodással nem járhat, mert a „műtrágyaanyag“ ingyen áll rendelkezésre s annak több oldalú próbára való felhasználása csak erre a célra szánt figyelmet s ambíciót igényel.

Ki vegye a kezébe ezen a téren az útmutató vezetést, ha nem mi, ahol igen sok esetben igazán „kéznél van“ az ingyen „műtrágya“ forrás! Vannak olyan községek, ahol az „életen“ épen az esinál bajt, hogy a kutban borviz van! (Kovácsna, Hatolyka, Zalán, Mikóujfalu, Zalánpatoka, Esztelnek, Kézdiszentkereszt, Előpatok, stb. — Háromszéken; Tusnád, Verebes, Kozmás, Csekefalva, Bánkfalva, Mindszent, Csikszentkirály, Csiksomlyó, Csikrákos, Csikszépvíz, Csikszentmiklós, Zsögöd, Gyergyócsomafalva

stb. Csikban; Bibarefalva, Magyarhermány, Száldobos, Szentkeresztbánya, Korond stb. Udvarhely m.)

Hisszük, hogy nemesak presztizs kérdést fog jelenteni az ásványvizeinkkel folyó kísérletezés, hanem megint egy olyan eddig fel nem használt értékünk kerül hasznosítás alá, amely hivatva van segíteni az amugy is nehéz gazdasági körülmények között élő székellyföldi lakosság megélhetésén!

Mindenesetre igen érdekes volna, hogyha minél hamarabb pontos megfigyelési adatokat közölhetnének le az illető kísérletezők e lap hasábjain! Még akkor is fontosak e kísérletek, ha nem pozitív eredményt szolgáltatnak, amennyiben az eredmények pontos megfigyelési adatokkal vannak kísérve.

Semmibe vett vagyonunk — a vadon termő gyógynövény.

Irta: Gidófalvy István, az E. M. G. E. Gyógynövény Szakosztályának elnöke.

Kamilla szedő villa.

Ma már földünknek semmiféle Isten-adta, ingyen áldását kihasználatlanul nem hagyhatjuk. Ilyen, réteken, legelőkön, erdőkben, utak mentén kínálkozó ajándék a vadontermő gyógynövény is. Ezeknek gyűjtése gyermekeknek, munkaképtelen öregeknek jóvedelmet biztosító foglalkozása lehet.

Hársfavirág, bodza, utifű, hérics, pipacs, búzavirág s számtalan más hasznos vadontermő növényünk bárhol található. Ezeket összegyűjtve s egyetünk Gyógynövénytermesztési Szakosztályának utasításai szerint kezelve, olyan jóvedelemre tehetünk szert, amilyent alábbi példák tüntetnek fel legjobban. Községemben volt egy olyan szorgalmas gyűjtő, aki hérics árából borjut vásárolt. Egy szegény asszony, akinek soha semmi állata nem volt, négy bárányt vásárolt a szedett gyógynövények árából. Szívet vidámító látvány, amikor iskolás, vagy még iskolába sem járó apró gyermekeink a napi gyűjtés eredményét konyháinkra hozzák. Legtöbbször ez az első keresete. Eddig már 18 kg. szárított árut szállítottam el. A behordott bodzából 3 mázsa bodzaliszt lett. Soha sem hittem volna, hogy annyi árvaesalán szirmot lehet egy nap összegyűjteni, mint amennyit egy este hoztak konyháinkra községünk gyermekei.

A gyűjtési kedv, azt hiszem, mindenütt meg van, csak megszervezni, irányítani, utbagazítani kell. A falun élő tanult ember, pap, tanító, képzett birtokos, gazdaköri vezet-, tartsa

elsőrendű kötelességének, hogy a gyógynövénygyűjtés módozatairól községe lakosságát idejében felvilágosítsa.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet belátva a gyógynövényben rejlő óriási kihasználatlan értéket, szakosztályt alakított. A szakosztály első feladata a tájékoztatás, második feladata az összegyűjtött áru értékesítése. Hogy mindenki a begyűlt árut biztosan és a lehető legmagasabb áron értékesíthesse, a szakosztály a „Mezőgazdák Szövetkezetével“ társulva megtalálta a módját bármennyi anyag értékesítésének. A világpiac felvevőképesége a gyógynövényből akkora, hogy ha idejében bejelenthető mennyiséget meggyezés szerint szállítani tudunk, bármilyen mennyiséget a lehető legmagasabb áron értékesíthetünk. Ezért szükséges, hogy a gyógynövénygyűjtést és termelést országosan beszervezve, legalább száz község bevonásával olyan mennyiségeket tudjunk lekötni, hogy vagontételbe szállítva az elérhető legmagasabb árat kapjuk érte.

Az odvosi 241-es számú őszi búza

eredeti, a nemesítő által szavatolt fajazonosságú és lisztaságú vetőmagja megrendelhető az odvosi növény-nemesítő gazdaságban, u. p. Conop. Arad megye.

Amint látható tehát kizárólagosan gazdapestvéreink szorgalmától függ, hogy a magán és köztvagyon egy olyan ingyen kapott forrásból gyarapítsuk, ami bárhol kéznél van. A beérkezett jelentések sok szép gyűjtési munkáról tesznek tanubizonyosságot, de ez az eredmény tisztázására is fokozható lenne, ha a kínálkozó kihasználatlan erőket is igénybe vesszük. A múlt hetekben sok falut jártam be s szomorúan láttam a sok virágját elhullatott bodzafát, pedig a bodzavirág legkönnyebben gyűjthető gyógynövényünk. Szárítása sem boszorkányság s jó jövedelmet hajt. Legtöbb helyen tudatlanságból, nemtörődömségből, vagy régi csalódásokra hivatkozva hagyták veszendőbe ezt a nagy értéket. A borzavirágról, hársról, pipacsról már nagyrészt lekéstünk, de még hátra vannak anyarozs, székfű-virág, nadragulya, macskagyökér, ökörfarkkóró és beléndek s ezekkel még lehet próbálkozni az idén is.

A Gyógynövénytermelési Szakosztály nevében arra kérünk minden, e nemes ügy iránt ér-

deklődőt, hogy tekintse magát a szakosztály tagjának, e készségét közölje velünk s gyűjtési és értékesítési ügyekben legyen segítségünkre. Főként pedig a helyi gyűjtés megszervezésében vegye ki részét: közvetlen tanács, utbaigazítás, azoktól, akik ezt adhatnak, munkája azoknak, akik ezzel foglalkozni ráérnek. Az elért anyagi eredményeket közölgék a szomszédfaluk vezetőségével is, mert minden propagandánál többet ér, ha szomszédaink azt látják, hogy bodzából, hársból, héricsből 10—12.000 lejű vettünk be. Irigykedve belátják, hogy a pénz bizony rájuk férne s jövőre ők lesznek az elsők, akik ez áldásos munkába bekapcsolódnak. Az idén még pár millió lej értékű gyógynövény megy veszendőbe Erdélyszerte, de már megmentettünk egy párszáz ezer lejt, s kezdetnek ez is elég biztató. A vezetésre hivatottak szorgalmán és munkáján mulik elsősorban, hogy ez az eddig teljesen kiaknázatlan jövedelmi forrás népünk gazdarétegeit felvirágoztató áldásos tényezője legyen.

Búzatermelési kísérleteink eredménye.

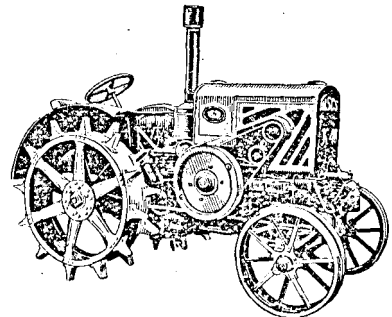
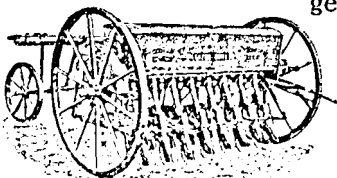
Alább közöljük Koppány Rezső EMGE felügyelő búzakísérleti jelentésének kivonatolt adatait. A részletes jelentést, — mely helyszűke miatt mostani számunkba nem fér el, — szeptemberi számunkba közöljük, s íelhívjuk rá gazdatársaink szives figyelmét.

A biharmegyei Diószeg község határában 30 kat. holdon öt búzafajtával végzett kísérletünk teljesen azonos körülmények között vetve, egyforma ápolási munkákkal és tökéletesen egy minőségű, 8 éve nem trágyázott

talajon, következő eredményeket hozta: Bánkúti 546-os tarbuza, végig állott, termett katasztrális holdanként 1911 kg 84½ kg-os hl súlyu szemet. Bánkúti 1005-ös, termett 1865 kg 82½ hl súlyu magot, érés közben ledőlt. Bánkúti 1205-ös 1802 kg-ot 81 kg hl súllyal, szemképződés közben ledőlt. Bánkúti 1205-ös eredeti importált magból termett 1811 kg 81 kg. hl. súlyban, gyengén megdőlt. Legerősebben megdőlt, mégis a legnagyobb termést adta az általunk is annyira ajánlott Odvosi 241-es. Habár teljesen ledőlt még a kalászhányás idején kat. holdanként 2001 kg 80 kg hl súlyú termést adott.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth Rt.
Budapest.

„HSCS“ nyersolajtraktorok,
„SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,
vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági
gépek legtökéletesebb kivitelben.

Kaphatók:

Turnătorie de Fier și Fabr. Mașini din Cluj S. A.
Secția: Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62.
Telefon: Nr. 12-17.

A műtrágyázás jelentősége őszi vetéseinknél.

Mint ismeretes, egyesületünk 42 szuperfoszfát műtrágyázási kísérletet állított be Erdély területén, hogy kisgazdáink meggyőződhessenek ennek a trágyaféleségnek gyakorlati hasznáról. Számos terméseredmények még nem futottak ugyan be, de az eddigi adatokból is kitűnik, hogy használata teljes mértékben kifizetődik. Több gazdakör érdeklődött már a szuperfoszfát beszerzési lehetőségei felől, tudva, hogy ha egy község gazdái közösen szállíttatják a megrendelt mennyiséget, sokkal olcsóbban jutnak hozzá.

A műtrágya fokozza a termést.

Kísérleteink és számos erdélyi gazda tapasztalatai azt mutatják, hogy Erdélyben a szuperfoszfát az elszórt mennyiségnek kb. két-háromszorosával növelte a szemtermést. Ha tehát egy q szuperfoszfátot használunk, helyette 2—3 q szemtöbbletet nyerünk.

A műtrágya biztosabbá teszi a termést.

Amint az kísérleteinkből kitűnik, a szuperfoszfát védelmet nyújt a megdőlés ellen. Az istállótrágya ugyanis magas nitrogénartalmánál fogva a növényt a megdőlésre al-

kalmassabbá teszi, míg a szuperfoszfát a szárat erősíti, védelmet nyújt a szárazság ellen, gyorsítja a fejlődést és siettetti az érést.

A szuperfoszfát megvéd a rozsdától.

A rozsdá-támadás gabonáinkat az érési időszak utolsó kéthetében éri. Szuperfoszfátot gabona ilyenkor már beérett, tehát a rozsdá benne nagyon kevés, vagy semmi kárt nem tesz. Ugyancsak megakadályozza nagy aszály esetén a szemek összetöppedését.

A szuperfoszfát fokozza a talajéletet.

És végül ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a talaj él. Tanfolyami hallgatóink tisztában vannak a talajban élő milliárdnyi baktérium termésközpontú jelentőségével. A szuperfoszfát ezeknek az apró élőlényeknek a működését segíti elő, tehát ezen a közvetett úton is óriási hasznára van növénytermesztésünknek. Őszi gabonáit ezeket követően remélhetőleg minden gazdatestvérünk szuperfoszfáttal veti el. A vetésre igényelt műtrágyamennyiséget mindenki jelentse be faluja gazdakörébe, hogy a közös szállítással olcsóbban juthasson hozzá.

Kaszáljuk le a sarjút idejében.

Az anyaszéna lekaszálása után sok esetben tartós szárazság akadályozza meg a sarju fejlődését. Ilyenkor a mélyen gyökerező gyomnövények hajtának és növelnek erős szárat, ami né-

sarjút eredményez, melykor olyan rossz hogy a gazda lekaszálni sem akarja. A szárazabb fekvésű réteken különösen vigyázzunk arra, hogy a sarjút, — legyen az bármilyen hitvány, — idejében kaszáljuk le, mert ha tovább hagyjuk, a benne lévő erőteljes gyomnövények elfásodott kórója értéktelenné teszi az idejében le nem kaszált termésünket. Ne sajnáljuk tehát a fáradságot és — még ha bohordásra nem is volna érdemes — idejekorán kaszáljuk le a sarjút, hogy ezzel a már kifejlődött gyomnövények magképzését és a magok kipergését megakadályozzuk.

Néhány szó a rétek legeltetéséről.

Réti szálfüveinknek legnagyobb része nem bírja a legeltetést, azaz a legeltetéssel

járó tipratást. Ha tehát a kaszálón *huzamosabb* ideig legeltetünk, a széna tömegét adó szálfüvek lassan kivesznek. Igen rossz szokás, hogy a szárazabb fekvésű réteket az anyaszéna lekaszálása után legeltetik. A jószág ilyenkor lerágja ugyan a sarjadzó kórójának hegyét is, de a gyomok nagyrésze a legeltetett réten elhengerő szárat nevel, azon magot érlel, a magot az állatok legeltetés közben beletiporják a földbe és így segítik elő a gyomok szaporodását.

Sulyos hiba késő ősszel, sarjukaszálás után is ráhajtani az állatot a rétre, ugyanis ilyenkor a kaszáló talaja rendszerint már felázott, felpuhult, arasznyi mély lábnyomok keletkeznek a legelő állat nyomán, ahol a növény-állomány kipusztul. Ugyanez áll talán fokozott mértékben a késői legelőn való járattásról.

Ugy a rétek, mint a legelők téli trágyalével való öntözéséről már több ízben irtunk. Élzeken kívül azonban elengedhetetlen követelménye a rét és legelőkezelésnek a legalább 4 évenkénti bőséges trágyázás és évenként legalább kétszeri boronálás. Csak így érhetünk el arra az állattenyésztési színvonalra, ami a mai élet fokozott követelményeinek megfelel.

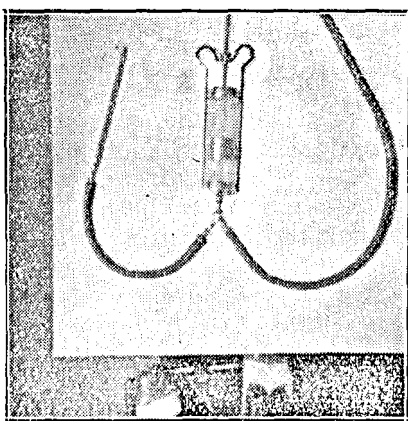

A ragadós száj- és körömfájás elleni rekonvaleszcens vérsavó befecskendezése szarvasmarhák hasüregébe.

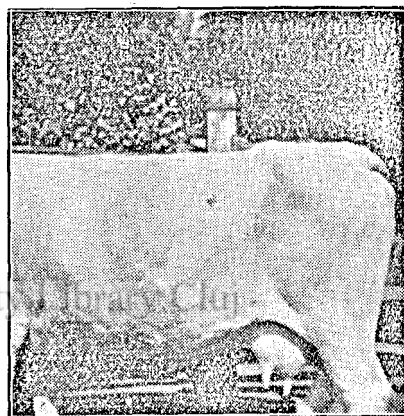
Irta: Dr. Sipos Gyula. m. kir. főállatorvos, Mezőhegyes.

A ragadós száj- és körömfájás elleni védekezésben nagy szerep jut a betegségben nemrég átesett állatok véreből termelt u. n. rekonvaleszcens vérsavónak. Egyetlen hátránya ezen vérsavó alkalmazásának, hogy — különösen nagytestű állatoknak — aránylag nagy mennyiséget, 6—800 ccm-t kell adagolni belőle. Ily nagymennyiségű folyadék bőr alá fecskendezése meglehetősen nehéz, nagy erőt igényel és a nagy feszülés miatt a tű beszúrás helyén sok szérum visszafolyik és kárba vész. Kellett tehát valami olyan módszert keresni, amely az oltás munkájának megkönnyítése mellett a befecskendezett szérum száz százalékos kihasználását is biztosítja. Két ilyen eljárás kínálkozott kipróbálásra, a szérumot a véráramba, vagy pedig a hasüregbe fecskendezni. A véráramba fecskendezés, különösen tömeges oltásoknál nagyon körülményesnek bizonyult, a hasüregbe való beömlesztés azonban kitűnően bevált.

7 cm., belvilágának átmérője pedig 4—5 mm., ezen keresztül történik a befecskendezés. A csap jobbra, vagy balra való elforgatásával a fecskendő hengere egyszer a felszívó csövecs-kével, máskor pedig a hasüregbe beszurt vérbocsátó tűvel közlekedik.

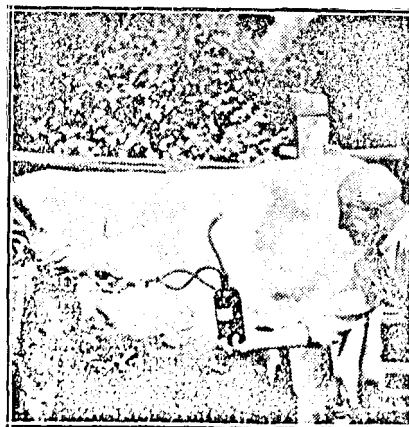

a) Vérsavó befecskendezéséhez használatos fecskendő.

b) a befecskendezés helye -tal jelölve.

A befecskendezés helye a baloldali horpasz tája, a bendő mögött. Az oltás előtt, az oltás helyének lenyírása és bejódózása után néhány erőyes nyomással megmasszáljuk a bendőt, mire kiadós bendőmozgás jelentkezik. Ekkor kb. a horpasztáj közepén, a bendő mögött, a kissé hátra és felfelé irányított vérbocsátó tűvel erőyesen átdöfjük a hasfalat.

c) a befecskendezés művelete.

A hasüregbe való fecskendezéshez 100 ccm-es fecskendőt használtam, melynek illesztékébe egy kétágú csap van beeszarva. A csap egyik ága 25 cm. gumicső segítségével 5 mm-es belvilágú, 18 cm. hosszú fémesövecskével van összekötve, — ez szolgál a szérum felszívására, — a másik ága 75 cm-es gumicső közvetítésével egy közönséges vérbocsátó tűhöz kapcsolódik, melynek hossza

A tű mozgatásával meggyőződünk róla, hogy a tű tényleg bent van-e a hasüregben, azután a másik gumicsőn levő felszívócsövecskét le-bocsájtjuk a felbontott vérsavós üveg aljára és egy segéd megkezdi a szérumnak az üveg-ből való felszívását, majd a csap átfordítása után a hasüregbe való befecskendezését. Ily módon a vérsavó az előbb leírt rendszer segítségével, melynek természetesen sterilnek (tökéletesen csiramentesnek) kell lenni, beke-rül a hasüregbe anélkül, hogy a levegővel érintkezne és fertőződésre alkalma lenne. A hasüregből, az igen nagy felületet képviselő

hashártyáról igen gyorsan történik a felszi-vódás és az ide bejuttatott vérsavó sokkal előbb kifejtheti a hatását, mintha bőr alá fecskendeztük volna. Hideg időben ajánlatos a szérumot üvegestől 37—39 fokos vízbe állítva kissé felmelegíteni, nehogy a hideg fo-lyadék gyors beömlesztésétől az állat kólikás fájdalmakat kapjon. Egyébként az eljárás teljesen veszélytelennek mondható, gyakorla-tomban az elmúlt télen 841 állatnál alkalmaz-tam és mindig csak jó eredményt láttam utána, kellemetlen szövödmény sohasem mu-tatkozott.

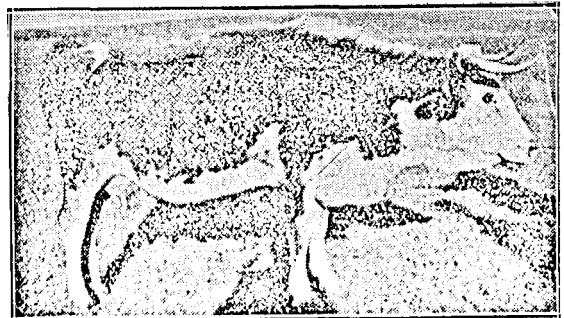
A száj- és körömfájás utóbetegségei.

Néhány héttel ezelőtt egyik vidéki napilap-ban a száj- és körömfájásról és ellene való véde-kezésről egy közlemény jelent meg. Írójának tá-jékoztatlanságánál csak az illetékes tényezők iránti rosszakarata volt nagyobb. Nem foglalko-zunk a kérdéses cikkel, de mert a tájékoztatlan-sággal együtt jár a felelősségérzet hiánya, ezen a téren nem követhetjük a cikkirót. Felelősség-ünk tudatában — különösen tanult gazdáink felvilágosítására — mielőtt a tárgyra térnénk, az alábbiakat említjük meg.

A száj- és körömfájásnak fertőző képessé-gét már 1764-ben felismerték, 1897—1900 közti időben pedig megállapították, hogy kórokozója szűrhető, úgynevezett ultravirus, melyet még az ibolyántúli sugarakkal készített fényképező eljá-rással mai napig se sikerült láthatóvá tenni. En-nek ellenére 1922 óta kiderített tény, hogy a kór-okozó többszörös (plurális) vírus és eddig O, A, C, válfaja (typusa) ismeretes, melyeket a hólya-gok fala és savója, a lázas állapot tartama alatt a vér, sőt már 9 órával a fertőzés után a beteg állatok nyála is tartalmaz. A száj- és körömfájás okozójának többszörösségét az is bizonyítja, hogy a betegségen átesett állat többször is meg-betegszik. Ma már azt is tudjuk, hogy az O typus okozta betegség kiállása után 22—23 hó-napig, az A typusú fertőzés kiállása után alig 11 hónapra terjedő védettségre tesz szert az állat. A különböző virustypusoknak — Manningер bu-dapesti professzornak legutóbbi megállapításai szerint — nincsenek állandó életteni tulajdonsá-gaik. Waldmann a híres német tudós is tapasz-talta, hogy egy járvány tartama alatt a vírus typusok átalakulnak úgy, hogy ha kezdetben az O typus kórokozója volt előtérben, később az A vagy C válfajú kórokozó kapott erőre, hogy a járvány végén ismét valamelyik typus kizáróla-gosan uralja a betegség kórképét.

Évvel a nagyjelentőségű kérdéssel foglalko-zott a folyó évi május 30-tól június 3-ig Páris-ban üléselő nemzetközi állategészségügyi bizott-

ság is. Megállapította a bizottság, hogy azokban a nyugati országokban, amelyekben a betegség már 1937-ben ütötte fel a fejét mindenhol az O typus ragályt lehető felismerni, míg 1938-ban már az A typus is előfordult különösen Belgium-ban az esetek 75%-ában. Ennek tulajdonítható, hogy 1938-ban ismétellen megállapították a be-betegséget olyan állományokban is, amelyek 1937-ben már átestek egyszer a száj- és körömfájáson. Az A typusra jellemzőnek tartják, hogy bár ke-vésbé terjeszkedik, nagy hajlamosságot mutat szövödményes esetek (utóbetegségek) kialakulá-sára. Magyarországon 1938 nyarán érte el a be-betegség csúcspontját és addig ismét csak az O typusba tartozó betegséget állapították meg. Ez a nemzetközi testület, melyben 33 állam képvi-seletében 40 szakférfiú volt jelen, foglalkozott az aktiv immunizálás kérdésével is és bizonyít-ható tények alapján megállapította, hogy a száj-és körömfájás elleni védekezés lehetősége tény-legesen megváltozott annak folytán, hogy vak-cinával, (élőcsírás oltóanyaggal) hatékony aktiv immunitást lehet létesíteni a betegség ellen. Eb-ből kifolyólag lehetségesnek kell tartani nemcsak azt, hogy valamely országot meg lehet védeni a járványtól, hanem majd a kifejlődött járványo-kat is sikerül elfojtani.

A száj- és körömfájás utóbetegsége. Nagyfokú lesová-nyodás, hosszú, borzolt szőrzet (augusztus hóban), ijedt tekintet, a nyitott szájából bő nyálfolys.

Amíg azonban ez bekövetkezik, nem árt megismerni azokat a következményeket, amelyekkel a száj- és körömfájás lezajlása után számolnunk kell, hiszen — amint az eddigi ismeretésekből is következik — ez a betegség nem olyan ártatlan, mint amilyennek sokan hiszik, már azért sem, mert az utóbetegségek a látszólag egészséges állatnak nemcsak értékét szállítják le, hanem halálát is okozhatják.

Igy, fejőstehenek *tejtermelésében tartós visszaesés* maradhat vissza, ha a tőgy súlyos megbetegedése a mirigyállománynak sorvadására, vagy a bimbócsatornák roncsolására, elzáródására vezetett.

Igen gyakran *idősült, a szaruanyag összetételének megváltozásával járó csülökbántalmak* fejlődnek ki, amit a súlyos pártagyulladás vált ki. Ez a kóros állapot a régi szarutok ellökődése után is fennmaradhat és a lábvégeken keletkezett *fekélyek burjánzása* olyan kötőszöveti tarsarjadzást létesíthet, ami nagymértékben *szétfeszíti a csülköket és az állat mozgását is akadályozza.*

Keletkezhetik gégebénulás, ami félrenyelést és ennek következtében halálos kimenetelű tüdőgyulladást okoz.

Nem ritkán ideges izgalmi állapot és légzési nehézség marad vissza, ami ismét lesoványodást, majd teljes elerőtlenedés után elhullást okoz.

Leggyakoribb utóbetegsége a száj- és körömfájásnak az *idősült szívizomgyulladás,* amihez tüdőtágulat (fulladozás, keheesség) társul.

Ez a betegség gyakran 1.5—2 hónappal a száj- és körömfájás gyógyulása után kezdődik. *Jó étvágy ellenére az állat lesoványodik,* ha fejős, teje elapad, szőre megnő és felborzolódik. *Légzés gyors és nehezített,* az érverés gyors, szabálytalan; a kórképet *gyakori fulladás kíséri.* A bántalom lassú lefolyású és bár a könnyebb esetek — jó táplálás esetén — gyógyulhatnak, *rendszerint halálos végződésű.*

Valamennyi utóbetegség jelentkezésének esélye — külföldi tapasztalatok szerint — csökken, ha a beteg állatokat betegségük idején *ra-konvalenscens vérsavóval* kezelik és jól táplálják.

—6s.

Sertéshizlalás.

Irta: Sziklay Béla, okleveles gazdamérnök.

A sertéshizlalással minden gazda nagyobb jövedelemre törekszik. A feletetett gabonáját ilyen úton jobban értékesíti, mintha piacon árúsítaná. Mindnyájan tudjuk azonban, hogy csak az a hizlalás jár haszonnal, ahol a megetetett takarmány után legalább 20%-os súlygyarapodás áll elő. Ezt viszont csak okszerű hizlalással érhetjük el. Az állati szervezetnek egyik tulajdonsága, hogy csak bizonyos mennyiségű tápanyagot képes felvenni s amit azon felül kap, az kárba megy.

A sertéseket már elválasztásuk pillanatától hizóba foghatjuk, amit expressz hizlalásnak nevezünk, vagy pedig teljesen kifejlődött korban.

A sertéshizlalónak legelső sorban nagy gondot kell fordítania a sertésanyag megválasztására. Csak szépen fejlett és erős csontozatu állatokat fogjunk be hizlalni, mert a gyengén fejlett, satnya állatok nem értékesítik kellőleg a takarmányt, a rossz csontozatu sertések nem bírják a hosszú hizlalás alatt megnövekedett testsúlyt hordozni. Expressz hizlalás céljából beállíthatunk angol sertéseket, nús, sonka és szalonna nyerés céljából, vagy mangalica sertéseket zsir nyerés céljából.

Angol sertést lehetőleg olyan helyen állítsunk be, ahol tehenészetek, tejszövetkezetek vannak, tehát tejtermékek kaphatók. Expressz hizlalás céljából kiválasztandó sertéseket, ha magunk tenyésztjük, már malacozás előtt, még az anyjuk vemhességi ideje alatt, goudozás alá vesz-

szük. Éspedig kellő fehérijedus takarmányt etetünk a vemhes kocákkal. Állandóan adagolunk szénsavas meszet. Malacozás után 10—14 napra rászoktatjuk a malacokat az evésre. Lefölözött tejbe (ha van) áztatunk rozs, árpa és zabdarát. Ha a hizlalás ideje alatt napraforgómag pogácsát akarunk adni, akkor már ebben a korban szoktassuk rá, mert ha nem szokik kicsiny korától hozzá, nem fogyaszt kellő mennyiséget és zavar áll be az emésztésben. Ezen malacokat 8—10 hetes korukban választjuk el és elválasztás előtt egy héttel a kanmalacokat kiheréltetjük. Négy hónapos korukig naponta háromszor etetjük vegyes darával és pedig 60% árpa, 15% tengeri, 5% szója, vagy 11% borsó és 14, illetve 20% korpa. Nyári időben lucernát, téli időben főtt burgonyát etetünk, jóllakásig, itt megjegyezzük, hogy az angol sertés (York) a zöld lucerna etetéstől kiütéseket kaphat, ilyen esetben szüntessük be a lucerna-adagolást. Négy hónapos korban tul, naponta kétszer etetjük gabona darával, napközben nyári időben lucernát, télen párolt burgonyát adunk. A darakeverék legyen 50% árpa, 30% kukorica, 12% borsó és 8% korpa. Napi súlymennyiség a növekedéstől függ, 1—4 kg-ig. Ilyen adagolás mellett 6 hónapos korban eléri a sonkasúlyt, kb. 80 kg-ot. Angol sertéseket ebben a súlyállapotban vásárolják a kereskedők. Mangalicát 1 éves korig hizlaljuk, amikor elérheti kb. 180—200 kg-ot. A hizlalás egész időtartama alatt etessünk fejenként és naponta 1—2 deka szénsavas meszet. A hizlaló helyiségben ál-

landóan legyen felkötve darabos só. Hizlalás fél-idején tul adagoljunk hetenként egyszer 2 deka keserüsöt fejenként.

Mi, e gyors hizlalásnál ebben az esztendőben kísérleteztünk báznai-mangalica keresztezésű sertésekkel, amelyek 9 hónapos korban 170 kg. súlyt értek el, míg a tiszta mangalicák ebben a korban csak 150 kg-ot.

Zsirnyérés céljából mangalica sertéseket fogunk be hizlalni, 12—14 hónapos korukban. Itt is vigyáznunk kell a hizlalásra szánt állat megválasztására. És pedig csak erős csontozatu és nagytestű süldőket válasszunk. Zsirra való hizlalásra tavasszal állítjuk be, március—április hónapban, mert az ekkor beállított disznó hizlalása fizetődik ki a legjobban. Télen, ha nem áll a megfelelő melegű hizlalda rendelkezésünkre, sokkal kevesebb súlyt rak magára a disznó ugyanakkora adagolás mellett.

A hizlalást szakaszokra osztjuk. Az első hónapban 50% tengeri, 25% korpá, 25% árpa-dara keveréket adunk, fejenként és naponta, kétszeri etetésre 3 kg-ot moslék alakjában. A moslékot azért adjuk és csak az első hónapban, hogy a sertéseknek minél jobban kitáguljon a gyomruk.

A második hónapban 60% tengeri, 30% árpa és 10% korpá keverék.

A harmadik hónapban 60% tengeri, 35% árpa-dara, 5% korpákeveréket adunk.

A negyedik hónapban 70% tengeri és 30% árpa-dara keverék.

Ez az adagolás marad a hizlalás befejezéséig. A hizlalást 6—6.5 hónap után fejezzük be, amikor a sertések elérik 200 kg. és azon felüli súlyt. 150 kg. súlyig állandóan adagolunk szén-savas meszet, fejenként és naponta 3 dkg-ot. A hizlalás második hónapjától kezdve hetenként egyszer, fejenként adagolunk 3 dkg. keserüsöt. A hizlalóban állandóan legyen felkötve darabos só, de tekintettel, hogy 150 kg-on felül a sertés elnehezedik és nem szívesen kel fel sőt nyalni, adagolunk hetenként és fejenként egyszer 3 dkg.

konyhasót. Egész hizlalás alatt lucernát adhatunk, amennyit megesznek. A darakeveréket mindig 12 órával etetés előtt áztassuk be.

A legújabb tapasztalatok szerint a fürdő nem szükséges, de ha a hizlalást úgy kezdtük, akkor elvenni nem szabad. A fürdővel és a fürdőnélküli hizlalás 1—2%-os súlykülönbséget is mutat, a fürdő nélküli hizlalás javára. A nyári hőség ellen úgy védekezünk, hogy a hizlalót náddal, vagy szalmával fedjük és a déli órákban a tetőzetet belülről meglocsoljuk.

Hizlalásra szánt sertésállományunkat feltétlenül oltjuk be sertésvész és orbánc ellen és csakis beoltott állatokat fogjunk be hizlalni. Hizlalás ideje alatt nagyon vigyázzunk a fertőzésre, sem idegen állatokat, disznókat, sem idegen embereket ne engedjük a hizlaldához. Süldő disznók beállításánál a koca sertést miskároltassuk ki kb. 8 hónapos korában. Pontos etetési időt állapítsunk meg, egyenlő időközökben, amit feltétlenül nagyon szigorúan be kell tartani.

Csak ott hasznosítható a hizlalás, ahol a hizlalás végén a megetetett takarmánynak legalább 20%-át vették fel súlyban. A mai árak mellett 1 q. darakeverék belekerül 340 lejbe.

20 kg. súlygyarapodás helyi piacon számítva kg-ként 22 lej, összesen 440 lej. Ilyen esetben 1 q. megetetett takarmány után 100 lej tiszta hasznunk van.

Tanácsos a hizlaldába beállított sertéseket havonként egyszer ellenőrzés végett lemérni, hogy mindig tisztában legyünk mennyire értékesítettek a megevetett takarmányt.

A fent leirt hizlalási módszer gyakorlati tapasztalaton alapszik, amennyiben 10 éven keresztül állandóan hizlaltunk és azt tapasztaltuk, hogy ez vált be a legjobban. Minden évben legkevesebb 20%-os súlytöbbletet vettek fel a sertések a megetetett takarmány után.

Hizlalóknál a legnagyobb tisztaság kívánatos. Mindenütt fenn áll, de legfőképpen itt, az a közmondás, hogy a gazda szeme hizlalja a jószágot.

**Olcsó gép-
beszerzés!**

Mezőgazdák Rt. Arad

**Olcsó gép-
beszerzés!**

Cséplők:

Hofherr, Budapest
Hofherr, Wien
MÁVAG, Budapest
Első Magyar Gépgyár

Traktorok:

Hofherr, Budapest
Hanomag-Diesel, Hannover
Fordson

Vetőgépek:

Melichar, „Unicum Drill“
Hofherr, „Gazda Drill“
Hofherr, „Fecske Drill“

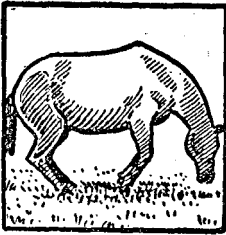
Lanz, Krupp, Massey Haris, Cormick gyártmányu

arató- és fűkaszalógépek, kalapácmalmok, ekék, boronák, kultivátorok stb.

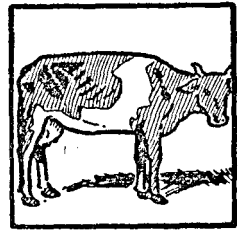
Kérjen árajánlatot! — Komoly érdeklődés esetén szakembereink díjtalanul felkeresik.

Cím: Societatea Comercială Anonimă a Agricultorilor Arad,

Bulev. Regele Ferdinand 41. - Fiókok: Cluj: Str. Regală 16. Braşov: Str. Voevodul 11. Oradea: Str. Xenophon 9.

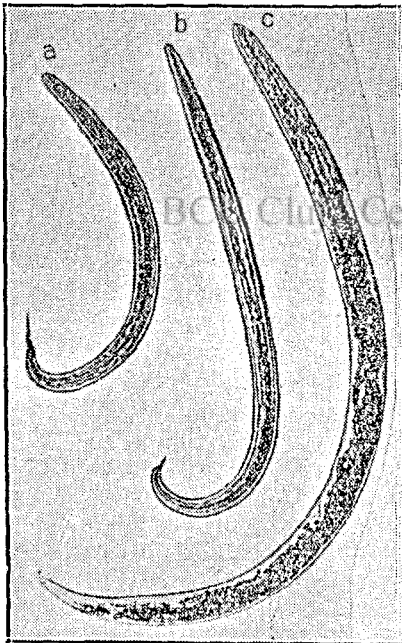
Rövid orvosi tanácsok állattenyésztők részére

A juhok tüdőférgességének gyógyítása.

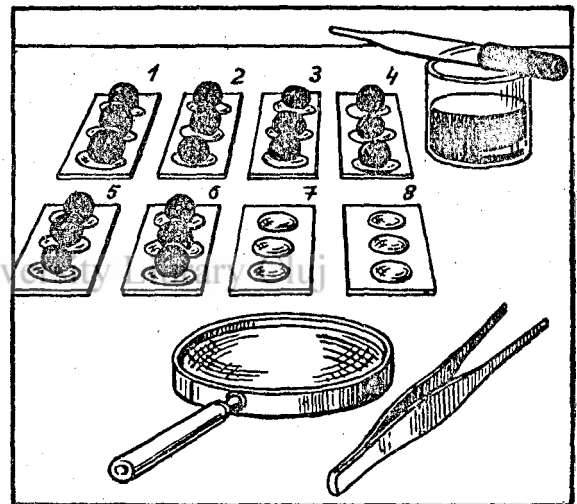
A juhok tüdőférgessége, másként szőrféreg-kórja ősrégi időktől ismeretes betegség. Tulajdonképpen nem egyéb, mint finom fonálféreg okozta hörghurut, illetve súlyosabb esetekben, hurutos tüdőgyulladás. A betegség nem ritkán járványszerűen kiterjed nemcsak egyes falvakra, hanem némely vidék egész juhállományára is. Nálunk ezzel a betegséggel legnagyobb mértékben Arad, Bihar, Szatmár és Szilágy megyék fertőztek, ami azért nagy kár, mert e megyékben inkább a finomabb gyapjút termelő fésűs-gyapjas juhok között szedi áldozatait.

azonban a földi giliszta és csigafélék mint közti gazdák szerepelnek és ilyenek elfogyasztásával kerülnek a tüdőféreglárvák a sertés szervezetébe. A fertőzés azonban istállóban is bekövetkezhetik, mert a beteg juhok bélsarában ébrények vannak s az istállóban elszórt takarmányt szennyezve bejuthatnak a szervezetbe. A fertőzés legelőre járó állatokon már kora tavasszal bekövetkezik, de történhetik esős időjárás esetén nyár közepén sőt ősszel is.

Juhokban élősködő tüdőféreg ébrényei.
a) *Protostrongylus rufescens*, b) *Muellerius capillarius*,
c) *Dictyocaulus filaria*.

A tüdőférgesség igazság szerint legelőbetegség, mert legtöbbször az állandóan legelőn tartott juhokon mutatkozik. Legveszedelmesebbek az ingoványos, mocsaras talajú legelők, de nem kisebb a veszély az áradásoknak kitett vagy lápi legelőkön sem. Könnyen fertőződhetnek a juhok esőáztatta, sőt harmatlepte fű legeléscor is, mert a legtöbb tüdőféregfajta lárvájának (ébrényének) az a szokása, hogy a fűszálon ülő harmateseppbe kúszik fel, innen aztán könnyen bekerül a szervezetbe. A tüdőféreg lárvái a talajra vagy a kiköhögött petéikkel, vagy a fertőzött juhok bélsárgolyóival kerülnek, sertéseknél

Vizsgálatra előkészített bélsárgolyók.

Az 1-ső képen a juhok tüdejében élősködő férgek ébrényei láthatók. Az első, 0,3—0,35 mm. hosszú, kifejlődött példányai 1,2—2,5 cm hosszúságúak. A másodikik ennél kisebb, kifejlődött példányai 1,2—2,5 cm. hosszúság közt váltakoznak. Az utolsó helyen ábrázolt, mely egyszersmind a leggyakoribb és *Dictyocaulus* (*Strongylus*) *filaria* néven ismeretes, az előbbinél jóval nagyobb, ami abból is kitetszik, hogy kifejlődött példányai 5—10 cm. hosszúságot is elérnek. Egyenletesen vastag, fehéresszürke, fonálszerű féreg, rendszerint a légeső hátulsó szakaszaiban és a nagyobb hörögökben tartózkodik és leggyakoribb előidézője a juhok és kecskék tüdőférgességének. Az előbbi két fajhoz tartozók a kisebb és a legfinomabb hörögöskékben élősködnek.

A szervezetbe jutott ébrények a nyirók, illetve a vérárammal mintegy 5 nap alatt bekerülnek a tüdőbe és kifejtik megbetegítő hatásukat, ami köhögésben, nehéz légzésben, később általános vérszegénységben és lesoványodásban

nyilvánul. A köhögés sokszor fulladásig menően görcsössé válik, ha a pihenő juhokat hirtelen felzavarjuk és rövid ideig megfuttatjuk. Eleinte csak néhány állaton észlelhetők a betegség tünetei, de hovatovább mind több lesz a betegek száma. Ha a tüdőférgességhez rossz tartás vagy még inkább ha gyomorférgesség is társul elkerülhetetlen az elhullással végződő jelentékeny veszteség.

Gyógykezelésre előkészített juh rögzítése.

Az elmondottakból világosan látszik, milyen nagy érdeke minden juhász-gazdának, hogy a juhok tüdőférgességét idejében felismerje és ellene védekezze. Kotlán és Vajda magyar állatorvos-tanárok érdeme, hogy a fertőzőtség korai felismerését lehetővé tették. Az eljárás igen egyszerű, házilag is könnyen elvégezhető és azon alapszik, hogy a tüdőférgesbőrnyek a bélsárgolyók felületén tartózkodnak és ha vízzel érintkeznek, abba kivándorolnak.

Az eljárás a következő:

Készítünk 1%-os metylenkék oldatot olyanformán, hogy 0.3 grammos metylenkék táblácskát $\frac{1}{3}$ deciliter vízben oldunk (tiz ilyen táblácskát tartalmazó üvegesó nálunk 19.50 lejért kapható) és ebből az oldatból 5 cseppet $\frac{1}{4}$ deciliter (25 gramm) vízhez keverünk. Egyidejűleg beszerzünk 8.5—9 cm. hosszú 2.5—3 cm. széles vékony (fehér) üveglemezt, melyre üvegbotocska vagy szemcseppentő segélyével egymástól 1—1.5 cm. távolságra 3 csepp higított metylenkék oldatot cseppentünk, majd minden csepp közepére 1—1 egészen friss bélsárgolyót helyezünk. 1—2 perc múlva a bélsárgolyókat csipőfogóval óvatosan kiemeljük, majd a cseppeket nagyítóüveggel (amilyent órásk is használnak) vizsgálva, látni fogjuk, hogy a sötétkékre festő-

dött Dictyosaulus filaria ébrények élénken mozognak, egyéb fonálférgek ébrényei nem festődnek meg. (Lásd 2-ik kép.)

A tüdőférgesség imént leírt módon, idejekorán való megállapításának különösen istállófergőzések esetében azért van gazdasági jelentősége, mert általa a betegség ellen idejében lehet védekezni és elejét vehetjük a báránnyok fertőződésének, amelyek között nem ritkán 80—90%-os elhullás is bekövetkezik.

Ugyancsak Kotlán és Vajda egyetemi tanároknak köszönhetjük a „Dictyolin“ néven általuk előállított és a Biokémiai Laboratórium által (Budapest, VI. Sziv u. 15.) forgalomba hozott gyógyszert, melyet gyógyító hatás tekintetében egyedülállónak, mondhatnánk, kizárólagosnak kell tekinteni.

A Dictyolint légsőbe kell fecskendezni. Hátására a légutakban tartózkodó férgek rövid idő alatt elpusztulnak és erőlyes köhögés közben távolodnak el, illetve a garatba jutva lenyeletnek, a bélsőben pedig teljesen szétesnek.

A légsőbe való fecskendezés megkönnyítésére a kezelés előtti napon a gégétől lefelé 4 ujjnyira, tallérnyi felületen a gyapjút görbe ollóval le kell nyírni, miáltal a légső jól kikapintatható.

A kezelésre legalkalmasabb a reggeli etetés előtti idő. A légsőbe történő fecskendezésnek az lévén a célja, hogy a gyógyszer a tüdő hátulsó harmadáig eljusson, a kezelendő állatokat minden esetben a 3-ik képen látható módon kell rögzíteni. Erre a célra egy 180 cm. hosszú 50 cm. széles, 2 cm. vastag deszkalapra felülről számítva 120 cm. távolságban magas támlát erősítünk fel, majd az így elkészített állványt világos, fedett helyen úgy támasztjuk a falhoz, hogy a talajjal 45 fokú szöveget alkosson. A kezelésnél segédkező két egyén egyike az állatot farával a támlafára helyezve, balkézével az elülső, jobb kézzel a hátulsó lábakat összefogva, a juhot bal oldalára fekteti. A másik segédkező egyén bal kezével az állat állkapcsait fogja össze, jobb kezét pedig úgy nyomja a juh tarkójára, hogy a légső a lenyirt területen jól kidomborodjék. A be-

Eladásra ajánlok:

kiültetésre alkalmas jó gyökeres, erős és edzett mindenféle

virálgalántákat,

szőnyegnövényeket, muskátlikat, hortenziát, bokorrózsákat, gladiolus virághagymákat 23

Szécsényi György

Horticultura

Oradea, Strada Vasile Stroiescu 90 szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küldök.

Ugyanitt egy jó fiú kertésztanulóknak felvételt.

fecskendezést végző szakember az ellenkező oldalon könnyen elvégezheti feladatát.

A befecskendezés módját nem írjuk le, mert azt minden szakember tudja, de különben is a használati utasítás ezt is magában foglalja.

Minden juhot kétszer kell kezelni; először a bal tüdőt, majd 4—5 nap múlva a jobb tüdőt, amikor természetesen a kezelendő állatot jobb oldalára kell fektetni.

A befecskendezés után még 5 másodpercig rögzítve tartandó a kezelt állat, hogy a szer jól lehúzódhassék az alsó légutakba is. A szabadon bocsájtott juh a sikerült befecskendezést ismétlődő köhögéssel jelzi.

A Dictyolin adagja testsúlykilóra 0.5 kcm., de legfeljebb 25 kcm. úgy, hogy például egy 14 kilós báránynak 7 kcm-t, 26 kilós toklyónak 13 kcm-t, 50 kilós, vagy ennél nehezebb, kifejltöött juhnak 25 kcm-t kell minden kezelésnél befecskendezni.

Meg kell említenünk, hogy mételykórban, vagy gyomorférgességben szenvedő juhokat előbb ezen betegségekből kell kigyógyítani és csak 3—4 héttel később szabad Dictyolinnal kezelni.

Említettük már, hogy tüdőférges juhokon általános betegségtünetek, sőt vérszegénység, senyveség is mutatkozik, ami kimerülésre, elhullásra vezet. Ennek a veszélynek megelőzésére a fertőzött állatokat bőségesen el kell látni úgy szálas takarmánnyal, mint abrakkal.

Fertőzött legelőjű vidéken, ahol tehát a betegség évenként ismétlődik, legtanácsosabb lenne a juhokat száraz takarmányozással tartani, de mert ez jelentékenyen megdrágítaná a juhtartást, arra kell törekedni, hogy legelőre kihajtás előtt a juhok, már az akolban kapjanak némi szálas takarmányt. A kihajtás előtti etetés elveri étvágyukat, nem legelnek mohón és ha esőázta, vagy harmatos füvet egyáltalába nem legeltetünk, nagyon lecsökkentjük a fertőzés lehetőségét. Az itatásra is ügyelni kell, mert tisztán kezelt forrás- vagy kútvíz veszélytelen, annál aggasztóbb az árkokból, tócsákból való itatás.

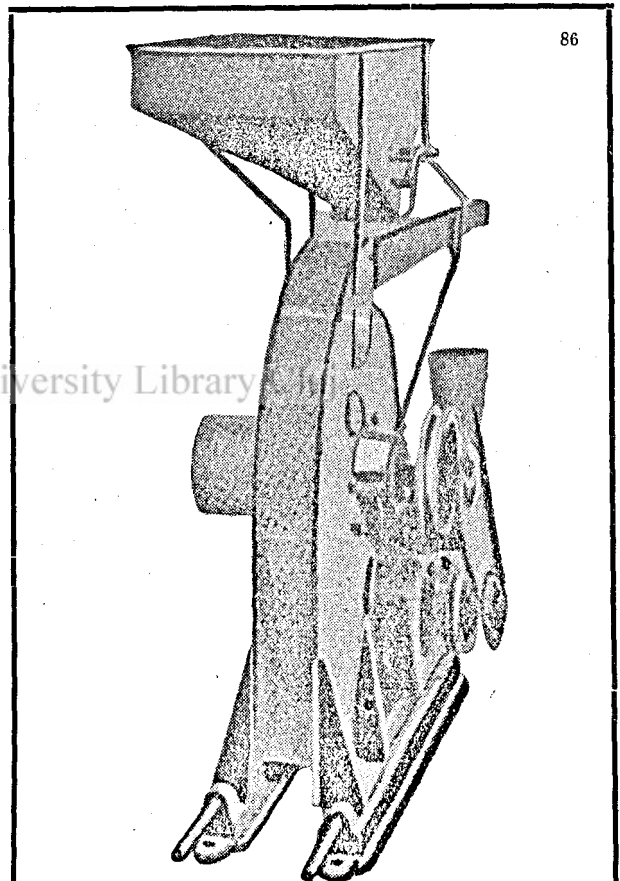
További módja a megelőző védekezésnek a lápos, mocsaras, vízállásos legelők lecsapolása. Jó hatásának bizonyult a legelőnek, de különösen az etető és pihenőhelyeknek és istállónak, akolnak évenként rendszeresen, szuperfoszfáttal, Thomas-salakkal, vagy mésznitrogénnel való beszórása, melyekből m²-ként 10 dekát kell számítani.

Ajánlják még az öiölt vasszulfát kiszórását is, amiből egy hektárra (mintegy 2 holdra) 500 kilót kell felhasználni és utánna azonnal alászántani.

Az akolnak, legelőnek megtisztítása, azért is szükséges, mert fertőzött legelőn a már kigyógyított állatok újból megbetegszenek.

Tekintettel arra, hogy beteg állatok az egészséges állományt és ezáltal az eddig mentes vidéket is befertőzhetik, idegenből származó sovány, köhögős juhot csak akkor bocsássunk a falka közé, ha bélsárvizsgálattal nem találjuk tüdőférgeseknek. Ki kell pusztítani a gyenge, beteges mezei nyulakat, mert ezek is fertőzhetik a legelőt.

Sertések tüdőférgessége — hacsak nem túlságosan fertőzöttek — a gyakori köhögéstől és némi soványodástól eltekintve nem szokott nagyobb kárt okozni, azonban ajánlatos a fertőzött sertésólaknak is alapos fertőtlenítése. —*ös.*

86

a kívánt nagyságúra aprít minden szálas és szemes takarmányt. A legprecízebb kiállítás!

Minden malom és gazdaság nélkülözhetetlen eszköze.

Kérjen árajánlatot!

Brunó Wanthum és Fia cégtől

Timișoara, Str. M. Guttenbrunn
12 sz. (Mora Mare). Telefon: 31-49

Magunk ügyét szolgáljuk, ha a pontos tagdíj-fizetéssel megkíméljük egyletünket a fizetési felszólítások küldésétől

Vessük el őszi takarmánykeverékeinket!

Irta: Nagy Miklós, gazdamérnök.

Állattenyésztésünk belterjesebbé tétele ma elsőrendű feladat. Az első irányú lépések között, az ősszel vetett, koratavasszal bő kaszálást adó takarmánykeverékek meghonosítása szerepel.

Az ősszel vetett takarmánykeverékek *kora tavasszal kaszálhatók*, tehát a *zöldtakarmányozási időszakot* etetésükkel *megnyújtjuk* s mivel korán bekerülnek, utánuk még egy takarmány (csalamádé, borsós csalamádé, muhar, marhakáposzta, mustár, stb.) vagy rövid tenyészidejű kapás vethető s így a *kettős termelés kiterjesztését lehetővé teszi*.

Ha tehát mesterséges kaszálóról, fagyálló marhakáposztáról, répáról és korai kaszálású takarmánykeverékről gondoskodunk, szinte egész éven át van zöldtakarmányunk, ami különösen fejős állatot tartó gazdáknál nélkülözhetetlen.

Május elejétől kezdve (néha már április végén, — amikor más zöldtakarmánynak még nyoma sincs — a tápanyagokban oly gazdag ősszel vetett takarmányokat polyvával és szalmával keverve etetjük.

A fentiekből világosan kidomborodik az őszi takarmánykeverékek termesztésének óriási jelentősége. A keverékek alkalmazása a helyi viszonyoktól függ, s a leírásból mindenki kiválaszthatja a maga talajának legjobban megfelelőt. Itt a vetés ideje, tehát bármilyen kis területen próbáljuk ki, hogy az eredmények felől személyesen

meggyőződve, a jövőre ne dobjunk el magunktól ezt a kitünő lehetőséget.

Erdélynek — különösen nyugati vármegyéiben van elterjedve a repcének egyik keveréke, amit *Keszthelyi keverék* néven ismerünk. Összetétele: 50 kg. rozs és 10 kg. repce augusztushban vetve, rendszerint először a rozst, utána keresztbe 20 cm-es sortávolságra a repcét vetjük el. A vetést aztán 10 naponként ismételjük azért, hogy ne egyszerre kerüljön a bevetett terület kasz alá. Az összes takarmánykeveréket, tehát ezt is gabonatarlóba, tarlóhántás és vetőszántással vetjük. A keszthelyi keverék nagyon meghálálja az istállótrágyát, így az utána jövő növénynek is gazdag talajt biztosít. Legkorábban kaszálható. Hátránya, hogy nem ad a többihez hasonló mennyiséget. Főleg a jobb talajt szereti. Etetésre csak az egy nappal előbb vágott takarmányt vehetjük igénybe, 24—36 órai renden történő fonnadás után. Megfelelő időjárás esetén október közepén bő őszi kaszálást is nyújthat.

Rendkívül sikerült keverék, s hozzá kevés kockázattal jár a *bükkönyös-borsós* keverék, melynek 50 liter őszi bükköny, 50 liter őszi borsó, 25 liter rozs és 25 liter árpa az összetétele. Nálunk azonban az *őszibükkönyt* gyakran *szöszösbükkönnyel* helyettesítjük.

Egyik legelterjedtebb és valóban legsikerültebb keverékünk a *szöszösbükkönynek rozssal, őszi árpával, vagy őszi búzával történo vegyítése*, (homokos talajon, hidegebb vidéken a rozs jó, vályogtalajon, ahol az őszi árpa megy, őszi árpa, agyagos, hosszú telű vidéken: *őszibúza*). Ennek

a keveréknek egyedüli hátránya nagy magszükséglete. Vetését szeptember elején kezdjük gabona sőtárvolságra, holdanként 100—120 kg-ot vetve, melynek legfeljebb $\frac{1}{3}$ részét tegye ki a szalmásgabona (30—40 kg.) Termése 140—180 q. zöldtakarmány, amit az állatok legszívesebben szecskázva fogyasztanak. Előnye, hogy a többinél igénytelenebb, fagyálló és biztos hozamu.

Az Erdélyi Gazda mult havi számából már ismerjük a németek *Landsbergi keverékét*, melynek egyik alkotórésze a biborhere. A keverék összetétele kat. holdanként 23 kg. őszi búkköny, 11 kg. biborhere és 6 kg. olaszperje. A keverék magja meglehetősen drága, s ezideig nálunk még nem kísérleteztek vele.

A *Panonbúkköny* később vethető, mint a szösös, előkészítési és vetési munkálatai ugyanazok. Inkább őszi búzával keverten szoktuk vetni holdanként 90—100 kg-ot számítva, melyből $\frac{1}{3}$ rész a búza. Termése 100—150 q. zöldtakarmány. Előnye a szösösbúkkönnyel szem-

ben, hogy magot sokkal jobban köt, tehát magtermesztés céljaira alkalmasabb. Aki magot akar nyerni, ősszel 40—50 kg. búkkönyt 15 kg. búzával 30 cm. sőtárvolságra vessen.

Erdélyben ma a szösösbúkköny ára kg-ként 16 lej, a biborheréjé 25—26, míg a többié váltakozóan 15—30 lej között mozog.

Itt van augusztus, ha közelünkben nem találunk vetőmagot, forduljunk az E. M. G. E.-hez. Ne feledjük el, hogy akármelyiket vetjük, májusban lekerül, azonnal vethetünk oda más takarmányt, vagy kapásnövényt, tehát *egy évben kétszer aratunk ugyanazon a területen. Ha feletetni azonnal nem tudjuk, vermeljük el, tegyük szecskázva silóba. Vetésükkor ne sajnáljunk 150—200 kg. szuperfoszfátot, mert az utána következő növény is busásan megfizeti azt.*

Tartsunk lépést az idővel, s hallgassuk meg szavát, többet és jobbat kíván a sors, többet és jobban fogunk dolgozni, de megálljuk a nehéz sarat.

Józseffalváért!

A kissármási népes és tanulságos gazdálésen még a faluban sem mérték semmiféle szeszest italt, pedig nagyon szomjasak voltunk, bizonyára lecsúszott volna jó egy néhány pohár söröcske vagy fröccs, Isten bocsáss, — még talán borocska is. A szesztilalmat közös akarattal határoztuk el, mert délutánra is nagyon sok fontos ügy maradt. A hangulat azonban a „szárazság“ ellenére is lelkes volt. Ha valamelyikünk „Italvátság“ címén gyűjtést indítványoz a józseffalviak részére, bizonyosan összegyűlt volna pár ezer lej.

Tegyük fel, hogy azok a 20—30 lejek most is a zsebünkben vannak, s mivel az E. M. G. E.-is megindította a gyűjtést Józseffalváért, küldjük be, — de nemesak azok akik ott voltunk, hanem mindenki, aki tagja az E. M. G. E.-nek s olvasta Elnökségünk mult számunkban megjelent lelkes felhívását. Miért ne lehetne mindenki szomjas és miért ne ünthetné meg torka helyett a lelkét és szívetét!!

Adakozzunk mindnyájan, s minden nagyobb megeröltetés nélkül összegyűjthetünk egy olyan összeget, melytől megint megnevednek a józseffalvi üszkös gerendák, de nem a bánat, hanem az öröm könnyeitől, mert látni, érezni fogják, hogy szeretettel gondolkunk reájuk, távolba szakadt gazdatestvéreinkre!

Néhány szomjas gazdatársam és a magam nevében szeretettel küldök 500 lejt.

Szász Ferenc.

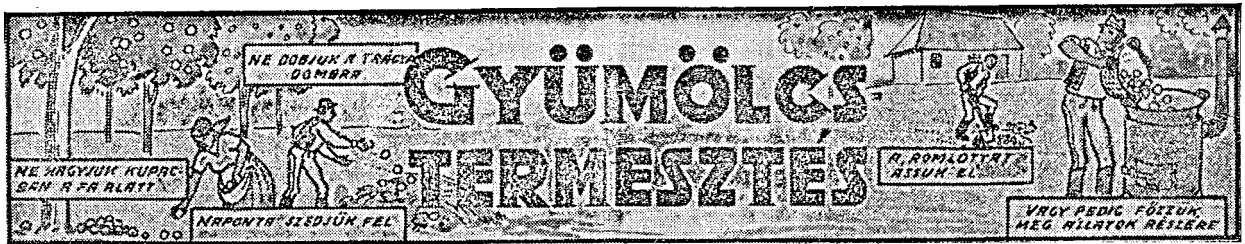
Gazdaköreink Erdélyszerte munkához láttak. A posta naponta hozza a testvéri szeretet adományait. A falu népe ismét hitet tett egyítvértartozása mellett.

Lapunk mai számában az eddig beérkezett adományokat nyugtázzuk.

Gegesi gazdakör 1000, Auréllháza 1115, Dr. Werner Jenő Martinești 700, Kobátfalvi gazdakör: Pap Domokos gyűjtésében 2700, Boldogfalva: Józsa Áron gyűjtéséből 620, Ágya: Hady Ferenc g. alelnök gyűjtése 1080, Balázs Márton Gyerőmonostor 100 lej, E. M. G. E. aradi fiókjá 24.066, Várhegyi gazdakör: Imreh Albert gyűjtéséből 510 lej, Nagyvarjasi gazdakör 505, Szantuer Simon Szentanna 100 lej, a kadácsi gazdakör 500, Özv. Szász Józsefné adománya Gáldtő 500, Jancsó Béla adománya Réty 100, barátosi gazdakör: Benkő Ferenc útján 800, cecești gazdakör Lőrinczi Domokos útján 475, pürkercei gazdakör, Barkó András útján 2288, és a esikesiesői gazdakör: Péter József útján 1631 lejt küldött. Továbbá Molnár Károly Kolozsvár 20, Gazdakör Aranyosgyéres, Nagy Mihály útján 2167, Gazdakör Diószeg, Ákos István tükár gyűjtésében 2700 és a sztánai gazdakör, Bálint János gyűjtésében 334 lejt juttatott el egyesületünkhöz.

Természetbeni adományok: Rieger Gépgyár Nagyszében: Kedvezményes áron számitott és leszállított triör fuvarköltségét térítette, mint adományt.

Hofherr Gépgyár vetőgép és egyéb kisgépek árait kedvezményesen számlázta és 2 drb. U. P. 4. számú ekét adományozott.

Elérkezett az alvószemzés ideje. A szemzésre szánt alanyokat már juniustól kezdve figyeljük, a bakhátak földjét csak szemzés előtt távolítjuk el, hogy így a szemző helyen egy sima, heggmentes héjat kapjunk. Amennyiben a beszemzendő helyen (földtől 15 cm. magasságig) hajtást találunk, azt még június végén eltávolítjuk.

Augusztus elején végezzük legtöbb alanyunkon a szemzést. Közvetlenül a művelet előtt megvizsgáljuk a beszemzendő alanyokat, amennyiben héjukat már nehezen adják fel, a szemzést azonnal megkezdjük. Ha huzamosabb szárazság van, úgy az alanyt, mint az oltóvesszőt megfelelő kezelésben részesítjük, (öntözzük, nedves helyen tartjuk). A szemző hajtásokon csak a jól fejlett, beért szemeket használjuk, a hajtás alján és tetején lévő szemeket dobjuk el. A szemeknél a levélnyelet meghagyjuk és csak a levéllemezt vágjuk le késsel. Az idegenből hozott szemzőhajtásokat előzőleg vízbe tesszük, ha saját anyaggyümölcsösünkből vesszük a hajtásokat, azokat csak közvetlenül a szemzés előtt vágjuk le. Az alanyt szemzés előtt kibontjuk, vagyis a földet egészen a gyökerekig elkaparjuk. A szem éppen abba a színvonalba kerüljön, ahol a föld színe volt. A T alakú bevágást kétféleképpen végezhetjük. Vagy úgy, hogy rendes álló helyzetben legyen a „T”, vagy úgy, hogy fordítva kerüljön. Az előzőnek az az előnye, hogy az eső nem csuroghat be és így biztosabb az eredés. A szemzés után a földet visszahuzzuk és így hagyjuk 2—3 hétig. Akkorra megeredtek a szemek, ami arról látható meg, hogy a levélnyel gyenge érintésre leesik. Ha a levélnyel rászáradt, annak jele, hogy a szemzés nem eredt meg. A meg nem eredt szemzéseket szeptember közepéig pótolhatjuk. A pótszemzés az alany másik oldalára kerüljön, vagy ha ugyanazon az oldalon van, mint az első, akkor az alá. Teljesen mindegy, hogy a szem levágása után a pajzsba maradt a vékony farész, vagy pedig úgy vágjuk le, hogy farész ne legyen benne. Ez utóbbinál ügyelni kell arra, hogy a szem meg ne sérüljön.

A szamóca szaporítása. Julius vége és augusztus eleje a szamóca szaporításának ideje. Az indákról minden kis növényt leveszünk és azokat eldugványozzuk. A dugványoknak előzőleg a földet pórhanyóra felássuk, felgereztyezük s utána 10—5 cm-re eldugványozzuk egymástól. A dugványokat be kell árnyékolni. Legegyszerűbben árnyékolhatunk tenyérvvi vastagon a tövekre terített szálas szalmával. Tökéle-

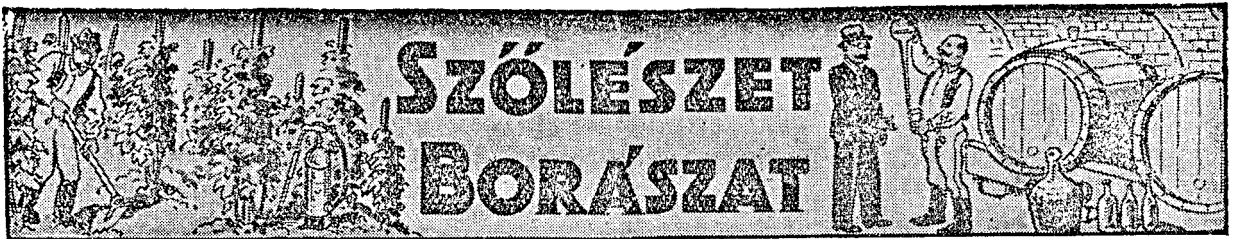
tesebb árnyékolást végzünk, ha az ágyások szélén karókat verünk le, amelyekre léceket szegzünk, a lécekre meg keresztléceket rakva, ezekre száraz galyat teszünk, vagy zsákvásznat feszítünk ki, a karók helyett nádat is felkötethetünk a lécekre. A beárnyékoló palánták kezelése eleinte naponta többszöri permetező öntözésből s egyszeri bőséges öntözésből áll. Amint az új hajtások megjelennek, elégséges a napi egyszeri öntözés. Ettől kezdve a palántákat lassan napfényhez szoktatjuk. Az árnyékolót a késő délutáni órákban leszedjük és reggel az erősebb napsütésben tesszük fel. Eleinte elegendő, ha estefelé és reggel is csak 1—1½ óráig kapnak napot. Rendre több és több napot adva ekkor, 3—4 hét múlva teljesen árnyékolatlanul maradnak a kiültetésig, ami nálunk augusztus közepétől kezdődhet.

Az ültetésre legalkalmasabb a borús esős idő. Ha nem várható eső, akkor a késő délutáni órákban palántázunk és utána jó erősen bemosó öntözést végzünk, csak így biztosíthatjuk a fogamzást. Aki ültetésre szánt területünket lehető legtökéletesebben még tavasszal megmunkáljuk, finomra pórhanyítjuk.

A ribizke zöld bujtása. A háromféle bujtási mód közül: közönséges, vagy pórbujtás, kosaras vagy cserepes bujtás és feltöltéses és sugaras bujtás közül mi csak a közönséges bujtást használjuk. Végezhető kora tavasszal vagy július végén, augusztus elején. Készítési módja a következő:

Lehuzunk a töből egy 15—20 cm. mély árokba annyi vesszőt, ahány töre szükségünk van, úgy, hogy félívben meghajlítva a vessző végén a földből 2—3 szem vagy rügy kiálljon. A vesszőt a gödör fenekén egy kis kampóval megerősítjük és a gödröt színültig porhanyó földdel megtöltjük. Végezhetjük úgy is, hogy az anyató körül egy körárkot huzzunk s ebbe hajlítjuk le az összes vesszőket, a tövön maradtakat 1—2 szemes csapra visszametszve. E műveletnél a gödör fenekét érintő vesszőrészt kicsit csavarjuk meg, hogy ezzel a gyökérképződést elősegítsük.

Miután a ribizkető elbokrosodott, keveset terem. Minden évben vágjuk le a töből a már két évnél idősebb vesszőket, amelyek kiteremték magukat. Ne feledkezzünk meg ősszel a töveknek 1—2 lapát pórtárgyával való megtrágyázásáról, ami a termést igen nagymértékben elősegíti. Ugyiszintén megköveteli a ribizke, miként a málna is, a rendszeres kapálást.

Időszerű kérdések a szőlőben.

A peronoszpóra jelző állomásokat kísérjük éber figyelemmel, hogy a most fellépő, — legveszelelmesebb, — fertőzéstől megmentsük szőlőinket. 1½%-os bordói lével permetezzünk, vigyázva arra, hogy a permetlé vegyhatása gyengén lugos legyen, mert ellenkező esetben a fürtökön égési foltok lesznek. A permetlé vegyhatását lakmuspapírral ellenőrizzük; ha a piros papír megkékül (enyhén), akkor az oldat erőssége jó. Ha ez nem történne meg, keverjük az oldathoz mésztejet, míg az ellenőrző papír enyhén megkékül.

Lisztharmat fellépte esetén kénporozunk. Ha hosszantartó meleg van, a kénport fujtassuk a tőke alá, mert így is megteszi hatását: a fejlődő kén-gázak felszállva megölik a lisztharmatgombát. Ne féljünk a kései kénporozástól, mert ha mustunk talán szagos is lenne, könnyen megszabadulhatunk kénezéssel és szellőztetéssel.

Augusztusban végezzük a szőlők érés alá kapálását is. Ezt a kapálást különös gondal végezzük azokban a szőlőkben, ahol a perje elszaporodott, mert ilyenkor a száraz melegben a legkisebb a lehetősége azok visszafogamzásának. Tehát eső utáni alapos, mély kapálást végezzünk a perjefoltoknál.

A zöldoltások vesszejének visszavágását ugyancsak most kell elvégezni, hogy a nemes rész őszi-rebeé rheszen.

Csemegeszőlő szedése és értékesítése. A csemegeszőlő szedésének ideje akkor van, amikor a fürtök már annyira fejlődtek, hogy a szállítási idő alatt elérhetik teljes érettségüket. Ezek szerint tehát sem éretlen, sem túlérett szőlőt nem fogunk eltevésre szedni.

A csemegeszőlő-szedésnél minden esetben ollót kell használnunk, mert a fürtöt ezzel rázkódtatás nélkül tudjuk levágni. Kézzel csak a fürt szárát szabad fogni, mert ha a bogyókat is érintjük kézzel, a fürt hamvasságát elveszítik a piaci értéke csökken. A két ujjal fogott fürtöt tálcára, vagy alacsony falu lapos kosárba rakjuk, soha se rakva három sórnál többet egymásra.

Ezután következik a megszedett szőlő válogatása. Leghelyesebb, ha mindjárt a tálcáról válogatva szállító ládába rakjuk, a hibás szemeket keskeny, hosszú ollóval lecsipjük. Minden sérült, repedt, penészes, vagy molyfurta bogyót, sőt még a zöldeket is távolítsuk el.

Csomagoláshoz ne kosarat, hanem gyü-

mölcsládát használjunk, mert abban nem törődik a szőlő. A fenekét és oldalát lehetőleg fehér selyempapírral béleljük ki, mert a színes papír, ha kicsit megnedvesedik, nem tetszetős. Szőlőlevelet a csomagoláshoz ne használjunk s a csomagba csak egyfajtájú fűrtöket rakjunk, zártan egymás mellé, hogy a szállítás alatt el ne mozdulhasson.

Egyesületünk Szőlészeti és Borászati Szakosztályánál többen érdeklődtek, hogy 3000 lej hektáronkénti szőlőadón kívül kiroható-e más adó vagy illeték. Alább közöljük dr. Asztalos Sándor jogtanácsosunk válaszát.

A hektáronkénti 3000 lejes szőlőadón kívül szedhető-e más címen adó, vagy illeték?

A szőlőmegváltási törvény erre vonatkozó szakaszának szövege olyan határozott, hogy semmi kétség sem fér ahoz, hogy a hektáronkénti 3.000 lejes adón kívül semmiféle egyéb adó, sem pedig illeték nem szedhető.

Ez az értelmezés kitünik a következőkből is: Az eredeti román szöveg azt mondja, hogy „...nu se va mai calcula ninciun alt impozit de nici-o natură...” tehát semmi természetű adó.

A közigazgatási törvény (1938 aug. 14) a községi terheket két csoportba osztja: 1. *adók* (impozite comunale), amelyek bizonyos vagyontárgyakat, foglalkozásokat, személyeket terhelnek tisztán azon tényből kiindulva, hogy azok a község területén léteznek, 2. *illetékek* (taxe comunale), amelyek bizonyos községi szolgáltatások ellenértékét képezik. E tekintetben részletes felvilágosítást nyújt a Jogi Melléklet 1938. évi 5. száma, amely a 79. oldalon közli részletesen a törvény csoportosítását.

Mi következik mindebből? A szőlő, mint vagyontárgy után csak községi adó volna kiroható, viszont ezt a törvény idézett szövege megtiltja. Viszont községi *illeték* nem róható ki, mert a szőlőültetvény létezése tekintetében a községi szervek semmiféle ellenszolgáltatást nem nyújtanak a tulajdonosnak. (Kivétel az őrzés, amit persze külön meg kell fizetni, ha ugyan nincs saját pásztor.)

Amennyiben tehát a helyi hatóságok ennek ellenére is önkéntes adót vetnének ki, vagy követelnének, úgy egész nyugodtan megfámadható ez az illetékezés, mivel törvénytelen.

Gazdaasszony az egyházban.

Mikor a munkás-hét utáni pihenés napján megszólal a falu templomának, vagy templomainak harangja, itt is, ott is nyílnak a kiskapuk s megindul az ünneplőbe öltözött nép, ki-ki a maga templomába tiszteletet adni az ő Istenének. A világháború és az utána következő évek megpróbáltatásai közelebb vittek minket az Istenhez. Olyanok vagyunk, mint a gyermek, akit megvert az édesatyja. Aki félve és szepegyve mégis odahúzódik ahhoz a kézhez, mert érzi, hogy az ő erős és jó apjához tartozik, megbizik az atyai sziv szeretetében, mert az még sohasem hagyta el egészen. Természetesen jó volna, ha mindenki így gondolkoznék. De özönnel vannak közönyös és eldurvult lelkületű emberek épen a mai világunkban is.

Sajnos, az asszonyok közt is sok akad, aki hetykén tekint a templomba sietők után. Majd ha vénasszony leszek, gondolja, vagy gunyosan kérdi a nőszövetségbe igyekvő asszony társától, tán nincs dolgod? Ha megkérdezzük magatartása felől, azt feleli, ugyan mit ad nekem az egyház?

Mit jelent nekünk az egyházunk?

Gondolkozzunk erről a kérdésről, kedves asszonyok. Legjobban úgy tudjuk meglátni az egyház értékét, rendeltetését életünkben, ha képzeletben kivesszük életünkéből az egyház minden áldását, hatását, életünkre áradó minden áldását. Ha valami módon egyszer csak eltűnne a falu életéből a templom, harangszó, istentisztelet, pap, ugye milyen bizonytalan üresség támadna a lelkekben egyszerre? Mi lenne, ha nem tanítottak volna meg imádkozni, fölöttünk uralkodó atyai hatalomban és megváltó szeretetben bizni, hinni és remélni. Milyen árva, kietlen lehet a pogányok lelke. A mi lelkünk hozzánőtt kis templomainkhoz, ahol örök hűséget esküdtek, kicsinyeiket keresztség alá tartották, csöndes elmélyedt imádságban sokszor emelkedett fel a lelkük véges életük félelmei között léleekben megbékülni, új erőt nyerni az élethez.

A földi egyházak áldott intézményében a teremlő és megváltó Isten adja önmagát minden áldásával az ő gyermekeinek. Jaj annak, aki hátat fordít az Istennek, mert az előbb utóbb szembetalálja magát az ördöggel.

Mit vár tőlünk az egyházunk?

Az egyház a hivek közössége, tehát nem rajtam kívülálló közösség, hanem beletartozunk úgy, mint a családjunkba. Az utóbbi időkben az erdélyi magyar falusi asszonyok sokféleképpen vettek részt egyházunk életében. Magyar népi közösségünk szegényei, kicsinyei, betegek, elaggottai, régóta arra az egyházi szeretetmunkára vannak utalva, amelyet városon és falun istenfelő asszonyok végeznek értük. Erdélyszerte mindenütt nemcsak templomi szőnyegek, úrasztali, illetve oltárterítők, kívül-belül csinos templomok, rendezett temetők hirdetik asszonyaink közös munkájának külső eredményét, hozzájárulnak kulturházaink építéséhez, felekezeti iskoláink fenntartásához is. Mélyen megható volt az a kép, amit egyik faluban láttam. A falu asszonyai együtt meszelték, surották, takarították azt az iskolát, ahol gyermekeiket anyanyelvükön tanítják, ősi hitükben nevelik.

Minden ilyen szolgálat csak akkor bír igazi értékkel, ha nem szokásból, vagy divatból, hanem mély hitből, közösségi felelősségből fakad. Az egyház elsősorban keresztyén lelkületet vár hiveitől, azért a minden szelidségre, szépre, jóra alkalmasnak teremtett női lélek fel kell, hogy használjon minden alkalmat, amit egyháza azért nyújt, hogy meglévő hite erősödjék. Erre nemcsak saját lelkük üdvössége miatt vannak kötelezve, hanem gyermekeik érdekében is. Milliós gazdanépünk élete és fennmaradása nemcsak attól függ, hogy milyen jó gazdákat és dolgozó embereket nevelnek gyermekeikből, hanem épen anynyira attól is, hogy az édesanyák belecsepegtetik-e a kicsinyeik lelkébe a keresztyén hitet és őseik vallásához való hűséges ragaszkodást.

Zágony Anna.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.**

CLUJ, CALEA REG. FERDINAND

FIOKÜZLET:

Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

Néhány szó a nyári táplálkozásról.

Irta: Dr. Parádi Kálmán.

Nyáron bővelkedünk gyümölcs- és zöldségfélékben. Ezek az ételek a tél folyamán hiányoznak nekünk, pedig fontos kiegészítő részét képezik táplálkozásunknak. Rendkívül sok C-vitamin van bennük, s erre az anyagra a testnek elengedhetetlen szüksége van. C-vitamint másképpen nem is vehetünk magunkhoz, mint gyümölcsökből vagy zöldségfélékből. Némelyik veteményben ezenkívül még sok B-vitamin és E-vitamin van. E két anyag nélkül az idegrendszerünk nem működhet rendszeren, s maga az életfolyamat is elképzelhetetlen nélkülük. Hirneves tudósok megállapításai szerint a mai emberek azért olyan idegesek és ingerlékenyek, mert helytelenül táplálkoznak. Hibásnak tartják, hogy mi minden ételünket megsütjük, megfőzzük, mert a kikészítés által éppen a legfontosabb anyagok pusztulnak el. Emiatt ajánlják, hogy minél több nyers gyümölcset és zöldségfélét pótoljunk a szervezet vitamin-szükségletét. Érdekes, hogy egyes orvosok, sőt mások is, már évtizedek óta hirdetik a táplálkozásunk megváltoztatásának fontosságát, s az emberek még sem fogadják el tanításaikat, holott a saját maguk épségéről és jövődjéről kellene, hogy határozzanak. Akadtak ugyan számosan, akik ezeket az új táplálkozási irányelveket követték, de amikor divatját multa bicsérdistának lenni, a nyerskosztevők tábora is tetemesen megcsappant.

Ámde a nagy pálfordulásnak okai s voltak. Tévedés volna azt hinni, hogy az ember teste megelégedhetik napi két kiló murekkal és három almával. Az ember belső berendezése egészen más, mint a növényevő állatoké. Az ember mindenevő, tehát éppugy szüksége van a húsrá, tejneműekre, mint a lisztes és más ételekre. És ezeket az ennivalókat kiegészíti szépen a zöldségfélék és gyümölcsök számtalan változata. Ezekből aztán a test kiválasztja a fontos anyagokat, főként a vitaminokat és elraktározza, úgy, hogy még télire is jut belőlük valamicske, ha a nyár folyamán kellőképp ellátta magát az ember velük. A nyers- és növényi ételek fogyasztásának nagy hirdetői abba a tulásba estek, hogy ők a husfélket, tojást, sajtot, tehát a fehérjetartalmu ételeket eltöltötték. Már pedig, mint említettem, ezen fehérjetartalmu ételek nélkülözhetetlenek, s hiányukat nagyon megszenvedi testünk. Volt idő, amikor egyre-másra nyíltak a husmentes (vegetáriánus) konyhák és étkezdék. A nagyközönség számára ma is jó szolgálatot tesznek betegségek esetében, mert sok betegségnél tilos fehérjetartalmu ételeket fogyasztani.

Mi a helyzet falun? A falusi ember nem becsüli eléggé a konyhakertészet termékeit. Gyümölcsöt csak ott fogyasztanak, ahol gyümölcsöt is termelnek. Pénzt ők gyümölcsre és zöldségfélékre csak kivételesen adnának. Vannak vidékek, ahol sok gyümölcsöt termelnek, de abból csak a hulladékokat fogyasztják el, mert a többit eladják a jó pénzért vásárló városiaknak. Mindez igen dicsérendő és hasznos dolog, azonban érdemes meggondolni, hogy a gyümölcsre saját maguknak is égető szükségük van. Ezért érdemes volna néhány fajgyümölcsfát ültetni minden község minden egyes kertjébe és a fák szakszerű gondozására mindenkit megtanítani. Vannak vidékek, ahol kitűnő gyümölcsöket termelhetnek, s a hozzá nem értés miatt alig egy-két vackorfa tengődik csupán a falvakban.

Hasonló módon kellene nagyobb súlyt helyezni a konyhakertészetre is. A kárfiol, karalábé, spárga, spenót (paraj) egészen hiányoznak sok helyen az asztalról, sőt néhol a sárgarépat sem tartják „ételnek”. Holott ezeknek a termelése, elkészítési módja cseppet sem nehéz és valamilyen jó feltéttel, kellő kikészítéssel rendkívül zamatosak, s az ebédek zömét alkothatnák. Talán csak az hiányzik, hogy a háziasszony még nem ismerkedett meg olyan finom elkészítési móddal, amelynek nyomán a családtagok megelégedéssel nyalhatnak meg a szájuk szélét a pompás ebéd után: mindez azonban pótolható, s mint láttuk, föltétlenül pótolandó is.

Engedelmet kérek, hogy orvos létemre ilyen merészen bele mertem szólani a gazda-

Gyümölcsfa megrendeléseket őszi szállításra, már előjegyzésbe veszek.

Készlet: rendkívül szép, szavatolt, elsőrendű minőségű és fajtaazonos alma, körte, kajszin, szilva, ringló, cseresznye, meggy, birsalma, naspolya és egyéb gyümölcsfa az összes ismert fajtákban, azonkívül óriás őszibarack különlegességek úgy a régi bevált, mint az egészen új fajtákból is. — 1 és 2 éves prima szőlőoltványok.

VITYÉ KÁROLY

faiskola és szőlőoltványtelepe

CENADUL VECHIU
Județul Timiș Torontal.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küldök. Gazdakörök tagjainak együttes rendelés esetén méltányos árengedményt nyújtok.

sági kérdésekbe. Azt mondhatják, hogy mi sem szoktunk gyógyítani, hát az orvos ur se foglalkozzék paszulytermeléssel. Ebben lehet valami igaz, s akinek az eddig mondottak nem tetszettek, az olvassa el az ezután következőket, mert ígérem, hogy ott kizárólag orvosi dolgokat fogok tárgyalni. Szeretnék azért egyszer találkozni egy emberrel, aki betegség esetén meg tudta állani, hogy valamilyen „kipróbált jó gyógyszer”, vagy legalább „egy kis jótanácsot” ne adott volna beteg embertársának. Azt hiszem, ilyen ember nem létezik, de talán ez is így van rendjén.

Az alábbi táblázatban felsorolok néhány ételfajtát. A második rovatban közlöm azokat az ételeket, amelyekkel együtt tanácsos fogyasztani, vagyis ezek az ételek találnak egymáshoz. A harmadik rovatban pedig szemléltetem azokat az ételeket, amelyekhez a felsorolt étek nem talál, tehát amelyekkel nem tanácsos együtt fogyasztani őket.

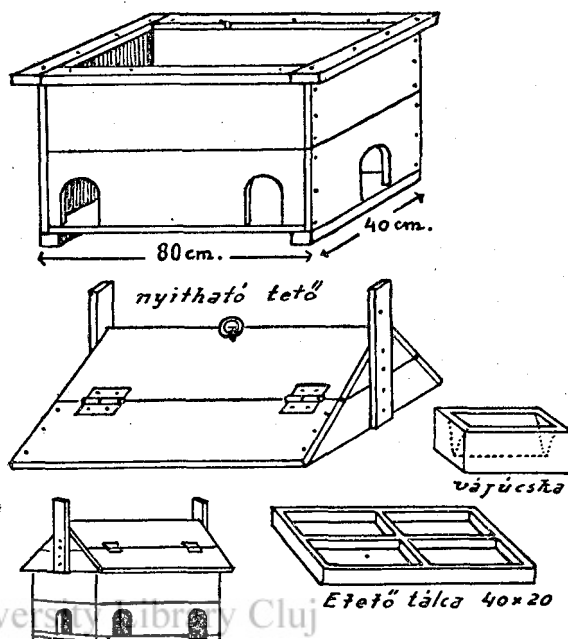
Ételek :	az alábbiakkal egy fogást képeznek :	az alábbiakhoz nem találhatnak :
Husok, halak	zöldségek, saláta, burgonya, gyümölcs	makaróni, gombócok, rizs. Tehát rizses gulyás nem jó étel!
Tojás	zöldségek, saláta, hagyma, paradicsom	sonkás tojás, tojás, hússal sem talál!
Tej	kenyér	tojás, sajt, hús
Borsó, lencse	káposzta, szalonna	kolbász
Kenyér	toj, gyümölcs, iz, vaj, hagymafélék	hús, tojás. Vajaskenyérről sem való a hús.
Lisztes ételek, gyurt tészta, rizs	gyümölcs, kompótok, gyümölcslevek, saláta, paradicsom	húsfélék, gomba
Burgonya	zsir	lisztes ételek
Növénymagvak (paszuly, dió, mogyoró)	zöldségek, vetemények, gyümölcs	tojás, tej, hús.

A sonka azért nem talál a tojáshoz, mert mindakettőben csupán fehérje-anyagok vannak. Ha tehát sonkát eszünk, együnk hozzá zöldségeket és burgonyát, de semmi esetre se tojást, mert a sok fehérje-anyag egyidejű elfogyasztása ártalmas lehet.

A fent közölt rövid kis összeállításom a legújabb tudományos kutatások eredménye (Berg és Vogel nyomán) és ezeknek betartása egészen biztosan nagy hasznára válik mindnyájunknak. Szeretném, ha az elmondottaim nemcsak elröppenő szavak maradnának.

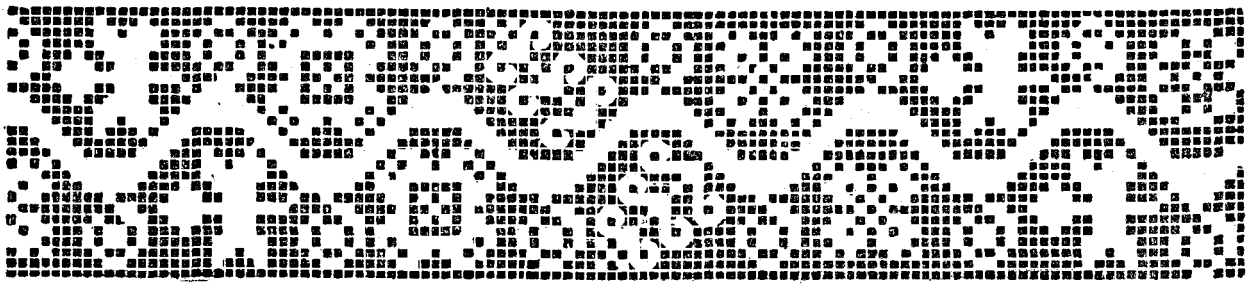
Helyes csirkeetetés.

Nyári időszakban nagy gondot okoz az apró baromfiak, csirkék nevelése. A gazdasszonynak sokszor kell félbeszakítania a kerti vagy mezei munkát, hogy enni adjon az apró csirkéknek, evés alatt pedig állandóan őrködni kell, hogy a nagyobb baromfiak el ne kapkodják a csirkék számára kimért eledelt.

Mindezt a kellemetlenséget kikerülhetjük, ha csinálunk egy csirkenevelő házikót, amelyet téli időtöltésből is elkészíthetünk. Főbb részei: egyelső ládika, amelyikben 6 be és kijáró nyílás van a csirkék számára. A ládika befedhető egy deszka tetővel, amelynek egyik oldala zsanér sarokkal van ellátva és felfelnyitható, úgyszintén visszacsukható és le is kapcsolható. Az eleséget (darát, kevertet stb.) a benne elhelyezett etető-tálca csúcsára tesszük és ugyancsak egy kis vályucska kába vizet is tehetünk. Első nap beletesszük a kottlót és egy kis eleséget, amire ő a csirkéket be fogja hívni. A csirkék a nyílásokon bebujnak hozzá és ott étkeznek együtt. Azután a kottlót többé nem tesszük be, ellenben a csirkék valahányszor megkopogtatjuk az etető fedelét örömmel futnak bele az eleségre. Felkeresik az etetőt valahányszor megéheznek. Tehát bele lehet tenni egyszerre fél napi eleséget, semmi sem férhet hozzá, csak az akkora nagyságu csirkék, amelyeknek szükségük van a darára, vagy keverékre, mert a nagyobbak már nem férnek be a nyílásokon és azok már bizonyára elég erősek a keményebb magvak stb. emésztéséhez. A csirkék védve vannak az éhségtől, a héjtól, esőtől, sőt nagy korukban is szívesen keresik fel az etetőt, ha nem is férnek be, a fejüket be dugják, ami azonban csak a kíváncsiság kielégítésére történik.

Iff. Péter Viktor, ref. tanító.

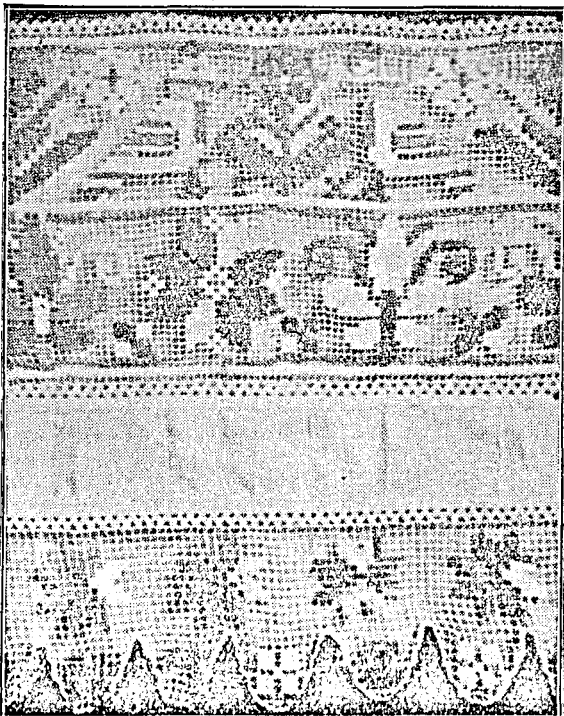
A csipkéről.

A csipke, mint tudjuk, ritkán szerepel önálló használati darabként, de mint szegély díszítő, vagy vászonszéleket összeillesztő varrás elem ritkán hiányzik népünk asszonyainak kézimunkáiból.

A csipke készítésre, mint kereseti forrásra, felhívjuk népünk dolgozó asszonyainak és lányainak figyelmét. A külföld állandó érdeklődést mutat a népi kézimunkák iránt. Országunkban megforduló idegenek szívesen vásárolnak utiemlékként helyi jelentőségű népművészeti tárgyakat. A csipke nagy értéke mellett kis helyet foglal el, s erre a célra igen alkalmas. A külföldi vásárló azonban megválogatja, hogy csak eredeti mintájú

csipke mintái közül, de bizonyára még sok olyan van, amit ezideig még nem mutattak fel. Kérjük olvasóinkat, hogy gyűjtésükkel járuljanak hozzá minta kincsünk gazdagításához. Szívesen vesszük, ha akár rajzot, akár fényképet, vagy bármilyen elhasznált csipke-darabkát is beküldenek. Gyűjtésünk eredményéről lapunk hasábjain időnként be fogunk számolni: nem különben közölnifogunk minta darabokat is, melyek a vásárló közönség izlésének és igényeinek leginkább meg fognak felelni.

Az E. M. G. E. Háziipari Szakosztálya a jövőben rendszeresen foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

csipkék legyenek azok, mert mást otthon is kaphat. Érdeemes lesz tehát összegyűjteni eredeti ősi mintáinkat. Az itt bemutatott minták Kalotaszeg vidékéről származnak, de Torockó, a Mezőség és a csángók is mind készítenek különféle technikájú és igen szép rajzu csipkéket. Sokat ismerünk néprajz körzeteink

ÉRTESÍTÉS!

Állatorvoslásnál használatos óvó-, gyógyító- és fertőtlenítő szerek kaphatók az EMGE központjában.

A Bayer-féle németországi vegyi gyár romániai képviselőjével kötött megállapodás alapján módunkban van különféle, külső- és belső állatbetegségek leküzdésére használatos óvó-, gyógyító- és fertőtlenítő szereket még a megkeresés beérkezésének napján, gazdatestvéreinknek eredeti gyári árban beszerezni, illetve kiszolgáltatni. A készítményekhez részletes használati utasítást is küldünk.

Aratógépponvva

minden gyártmányu aratógéphez, u. m. Mc. Cormick, Deering, Johnston, Massey-Harris stb.

Pótalakatrészek

87

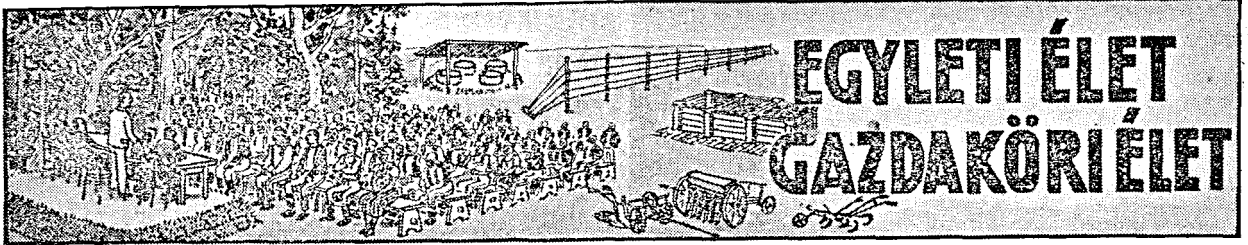
minden aratógéphez, mint fent.

Manilla legprimább 2.5 és 4 kg. gomolyákban, míg a készlet tart, ab Braşov per kg. 57 lej.

Fenti cikkek forgalmának 1/2%-át befizetjük az E.M.G.E. útján a józseffalvi tűzkárosult csángó testvéreink kultúrházának alapjára, esetleg ő általuk megállapítandó más cél javára.

MEZŐGAZDÁK R.T. FIÓKJA

Braşov, Vocevodul Mihai 11. sz.

EGYLETI ÉLET GAZDAKÖRI ÉLET

Öfelsége, a Király válasza a közgyűlés üdvözlő táviratára.

Az E. M. G. E. közgyűlése, mint ismeretes, hódoló táviratot küldött Öfelsége II. Károly Királynak, melyre a Királyi Udvartól a következő távirati válasz érkezett:

„Dr. Szász Pál,
az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke

Kolozsvár.

Öfelsége a Király köszönetét fejezi ki az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és Önnek, a közgyűlés alkalmából kifejezett hódolatukért.

Eugen Buhman,
Öfelsége a Király magántitkárságának igazgatója.“

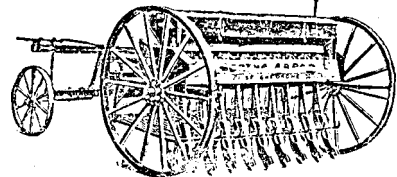
Az E.M.G.E. és a gazdasági iskolák.

Alig van két olyan magyar intézmény, mely olyan szorosan kapcsolódna egymáshoz, mint egyesületünk és a gazdasági iskolák. Gazdaköri és tanfolyamszervező utainkon lépten-nyomon felbukkan egy-egy jó megjelenésű, tevékeny fiatal gazda, ki ügyünket felkarolja, tagokat gyűjt, tanfolyamhallgatókat toboroz. Ezek az új fiatalok rendszerint valamelyik gazdasági iskolánkat végezték, de azért beülnek ismét az iskola padokba s a legszorgalmasabb látogatói tanfolyamainknak. A gazdasági haladás számukra mindennapi szükségletté, — a tudománnyal való kapcsolat kenyerükké vált. Számuk egyre több, de amint az éltető levegőből sohasem lehet tulsok, úgy nincs elég ezekből az ifjú gazdákból sem. — Meg kell mondanunk a szülőknek most, amikor nemsokára új tanév kezdődik gazdasági iskoláinkban, hogy ezekben az ifjakban földmivelésünk jobb jövőjét munkáljuk. Azt tanulják ifjaink, hogy tudással helyettesítsék a verejtéket, könnyítsék a munkát és fokozzák a jövedelmet. Ezek az iskolák a tudás mellett becsületre, józanságra is nevelik fiainkat. Tantermeik telve voltak eddig, zsufolva kell lenniök ezután, mert ettől függ népiünk kenyere. A négy gazdasági iskola mindenkének közölni fogjuk sorjában tájékoztatóját. Ma a csombordi fekszik előttünk. Látjuk belőle, hogy a hathavi oktatási idő (beiratás, élelmezés, bentlakás, mosatás) díjai 4325.— leit tesznek ki. Az iskola a gazdasági tárgyak mellett különös gondot fordít a zöldség-, gyümölcskertészet, valamint a

szőlőművelés tanítására. Felvételhez 4 el. osztály elvégzésének bizonyítványa, állampolgársági, áll. anyakönyvi kivonat, községi erkölc és vagyoni, orvosi bizonyítvány szükségesek. Ezek mellett szülői nyilatkozat is csatolandó arról, hogy a szülők vállalják fiuk taníttatásával járó költségekt. — Bővebb felvilágosítást szívesen ad a gazdasági iskola igazgatósága, Aiud, Colegiul Bethlen, Jud. Alba.

Ujdonság!

Ujdonság!

Legújabb rendszerű különleges
önzáró szabályozóval ellátott olcsó

párossoru kanalas vetőgépek,

világmarkás **ekék,**
különféle **dobirosták,**
szőlőzuzók
szőlőprések

legolcsóbb elárúsítója, készítője:

Holczmann József

gépészmérnök, Carei jud. Sălaj.

Az összes mezőgazdasági gépeknek és azok alkatrészeinek szakaszerű javítását és készítését vállalja garancia mellett!

FELVÉTEL

a radnóti római katolikus gazdasági iskolába
1939—1940. évre.

Az alba-iuliai-gyulafehérvári római katolikus püspöki megye tanácsa a gazdatársadalom óhajlásának eleget téve, Iernut—Radnóton (Tárnava-Mică megye) gazdasági iskolát létesített, mely eddigi működésével beigazolta, hogy nagy szükség van e hasznos iskolára.

Iskolánk nem gazdatiszteket nevel, hanem a gazdák gyermekeit okos, szakszerű gazdákká képezi ki. Itt megtanulják a jövő gazdái, hogyan kell a kis- és középbirtokot okos módon művelni, a gabonaműveket helyesen kiválasztani, a talajt jól művelni s ésszerűen kihasználni, hogyan kell gyümölcsösöt telepíteni és jó karban tartani, veteménykertészetet létesíteni, szőlőt kezelni, méhészkedni, állatokat nevelni és gondozni stb.

Ezenfelül általános műveltségre is neveli növendékeit: a vallást, a román nyelv, magyar nyelv, számtan, történelem, földrajz, gazdasági földtan, gazdasági jogismeretek és egyéb tárgyak tanításával, melyekben minden jóra való gazdának megfelelő jártasságra van szüksége.

Az iskola nyilvánossági joggal bír és időtartama két év.

A tanév október 15-én kezdődik és ápr. 30-án végződik. E téli elméleti oktatás elvégzése után, elméleti vizsgát tesznek a tanulók. A gyakorlati vizsgára április 15. és október 15. közti idő alatt készülnek akként, hogy részint csoportokba osztva az iskola gazdaságában gyakorolják mindazt, amit az iskolában tanultak. A két év elvégzése után a tanulók bizonyítványt kapnak.

A tanítást szakképzett tanárok végzik. Az előadás nyelve magyar.

A gazdasági iskolába beiratkozhatnak mindazok a 14—30 év közötti magyar anyanyelvű keresztényifjak, akiknek, vagy szüleiknek, legalább 2 (kettő) hold földjük van s akik az elemi iskolát sikeresen végezték.

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképességű
eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főszelék
Zöldszék
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedésben kaphatók

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. sz. alatt.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.

Árjegyzék ingyen.

98

Beiratkozáshoz a következő okmányok szükségesek: 1. Születési anyakönyvi kivonat és keresztlevél. 2. Állampolgársági bizonyítvány (másolat is jó). 3. Iskolai bizonyítvány (értésítő nem elég). 4. Vagyoni bizonyítvány. 5. Erkölcsi bizonyítvány az előljáráságtól. 6. Orvosi bizonyítvány. (Év elején az iskola orvosa által külön-külön minden növendék meg lesz vizsgálva.

Tájékoztató az iskola bennlakásáról:

Az iskolának bennlakása is van, ahová 20 éven alóli tanulók vehetők fel. Ellátási díj a bennlakásban havonta: 500 lej, egész évre 3250 lej. Ebben benne van a tandíj, koszt, lakás, fűtés, világítás és mosatás. Könyvekről, írószerekről a tanuló gondoskodik.

Az igazgatóság.

FELHÍVÁS A GAZDÁKHOZ!

A lóhere, lucerna és Sörárpa értékesítését a saját jól felfogott érdekében minden gazda a „Mezőgazdák” Kereskedelmi Rt-nél (Arad, Bul. Reg. Ferdinand 41) és brassói fiókjánál (Strada Mihai Voevod 11) eszközölje annál is inkább, mert nevezett kereskedelmi cég az E. M. G. E. hivatalos kereskedelmi szerve és így a legmagasabb áron az E. M. G. E. szempontjainak figyelembevételével mellett eszközi a felvásárlást.

GAZDAÉRTEKEZLET DÉSEN. Az E. M. G. E. növénytermelési szakosztálya a Szamos megyei gazdaköri elnökök, birtokosok s EMGE tagok részére augusztus 27-én d. e. 10 órától Désen gazdaértekezletet tart dr. Szász Pál E. M. G. E. elnökének és Telegdy László E. M. G. E. alelnökének jelenlétében. A gazdaértekezlet tárgya időszaki gazdasági ügyek megvitatása és a gazdaköri élet intenzívebbé tétele.

Jó vásár után ne feledkezzünk meg nagy családkunkról, az E.M.G.E.-ről sem, ahol tagdíjhátraládkunk befizetését várják.

Magastörzsű rózsáink,
szőlőoltványaink kifogytak.

Bokorrózsák

a legmodernebb fajokban még elegendő mennyiségben kaphatók.
Minden egyéb árjegyzékünk szerint, melyet kívánatra díjtalanul megküldünk

Ambrosi, Fischer & Co.

171

Alud, Jud. Alba.

2455

Fontos tudnivalók az új búzaértékesítési törvényről.

A kormány már évek óta nagy erőfeszítéseket tesz abból a célból, hogy a mezőgazdasági termelés nivóját emelje és a gazdatársadalom érdekeit szolgálja, mert tisztában van azzal, hogy az ország nagy többségét kitevő gazdaközönség anyagi jóléte biztosítja az állam anyagi jólétét is. Az ilyértelmű törvényes intézkedések egyik külön fejezetét alkotják a búzaértékesítő törvények, amelyek szükségességét két körülmény írja elő: 1. a búza világszállási ára olyan alacsony, hogy a romániai kivitel csak akkor lehet biztosítani, ha a kivitel eszközlő személy a kivitt búzamennyiség után kártérítést, azaz ú. n. kiviteli jutalmat kap, mert különben súlyos összegeket fizet reá a kivitelre; 2. a gazdaközönség csak akkor termelhet megfelelő mennyiségű és minőségű búzát, ha megkapja a termés tényleges értékét, ami a belföldi egyéb árakhoz viszonyítva magasabb kell, hogy legyen, mint a búza világszállási ára. Ezért a törvény két irányban intézkedik: megállapítja a búza legalacsonyabb belföldi árát és kiviteli jutalmat ad a külföldre kivitt búzamennyiségek után.

A legújabb búzaértékesítő törvény a hivatalos lap 162. számában 1939. évi július 17-én jelent meg. Intézkedéseit az alábbiakban foglaljuk össze annak megemlézése mellett, hogy szó szerinti fordításban a nyomdából most kikerülő Jogi Mellékletben bocsátjuk gazdaközönségünk rendelkezésére.

1939 július hó 17-étől kezdve

a 10.000 kilogrammos vasúti kocsis mennyiségű, hektóliterenként 75 kg. súlyú és 3°/_o idegen szemet tartalmazó búzának a legalacsonyabb ár 42.000 lej.

Ez az ár 1°/_o-kal emelkedik minden hektóliterenkénti 1 kg. súlygyarapodásnál az idegen anyagnak 1°/_o-os csökkenésével, 1°/_o-kal csökken azonban az ár minden 75 kg. hektóliter súly alatti 1 kg. csökkenésnél, úgyszintén az idegen anyagoknak 3°/_o-nál nagyobb 1°/_o-os gyarapodásnál. A búzában lévő rozsnak 1°/_o-a csak 1/2°/_o idegen anyagnak számít.

A fenti legalacsonyabb ár érvényes 1937 július 17-től 1939 augusztus 31-ig. Szeptember hó 1-től szeptember hó 30-ig a legalacsonyabb ár 43.000 lej, október 1-től november 30-ig a legalacsonyabb ár 44.000 lej, december 1-től december 31-ig a legalacsonyabb ár 45.000 lej,

1940 január hó 1-től pedig ismét 42.000 lejre csökken.

Az itt következő táblázatban felvettünk néhány példát. Ennek alapján kiszámítható bármilyen minőségű búzának a mindenkor érvényben lévő legalacsonyabb ára.

100 liter búza súlya	idegen szem	vagy rozsz	100 kg. búza ára			
			I—VIII.	IX.	X—XI.	XII.
			hónapokban			
kg.	mennyisége		L e i			
74	1	2	424.20	434.50	444.40	454.50
	2	4	420.00	430.00	440.00	450.00
	3	6	416.20	426.70	435.60	445.50
	4	8	411.60	421.40	431.20	441.00
	5	10	407.40	417.10	426.80	436.50
75	1	2	428.40	438.60	448.80	459.00
	2	4	424.29	434.30	444.40	454.50
	3	6	420.00	430.00	440.00	450.00
	4	8	416.20	426.70	435.60	445.50
	5	10	411.60	421.40	431.20	441.00
76	1	2	432.60	442.90	453.20	463.50
	2	4	428.40	438.60	448.80	459.00
	3	6	424.20	434.30	444.40	454.50
	4	8	420.00	430.00	440.00	450.00
	5	10	416.20	426.70	435.60	445.50
77	1	2	436.80	447.20	457.60	468.00
	2	4	432.60	443.00	453.20	463.50
	3	6	428.40	438.60	448.80	459.00
	4	8	424.20	434.30	444.70	454.50
	5	10	420.00	430.00	440.00	450.00
78	1	2	441.00	451.50	462.00	472.50
	2	4	436.80	447.20	457.60	468.00
	3	6	432.60	442.90	453.20	463.50
	4	8	428.40	438.60	448.80	459.00
	5	10	424.00	434.30	444.40	454.50
79	1	2	445.20	455.80	466.40	477.00
	2	4	441.00	451.50	462.00	472.50
	3	6	436.80	447.20	457.60	468.00
	4	8	432.60	442.90	453.20	463.50
	5	10	428.40	438.60	448.80	459.00
80	1	2	449.40	460.10	470.80	481.50
	2	4	445.20	455.80	466.40	477.00
	3	6	441.00	451.50	462.00	472.50
	4	8	436.80	447.20	457.60	468.00
	5	10	432.60	442.90	453.20	463.00

Az 1939. év búzatermesére vonatkozólag július hó 17-ike előtt kötött szerződések alkalmazkodnak a törvény intézkedéseire és így amennyiben azokban alacsonyabb ár volt megállapítva, a termelő jogosult a törvényben írt legalacsonyabb árat követelni.

Az állam intézkedik, hogy a legalacsonyabb ár fentartása érdekében az állami szervek bizonyos központokban nagyobb mennyiségű felvásárlásokat eszközöljenek a törvényes áron.

Abból a célból, hogy a búzaárakat ellenőrizzék, megyei búzaértékesítő hivatalokat állítanak fel, amelyek minden megyeszékhelyen működnek. Ezek a hivatalok láttamozzák a külföldi kivitel céljából vásárolt búzamennyiségek adás-vételi szerződéseit.

Minden búzavásárlási szerződés és az ezzel kapcsolatos iratok bélyeg- és illetékmentesek.

Az adóhivatalok július és augusztus hónapokban nem foglalhatják le az adótartozásokért

a búzaterméseket, legfentebb biztosítási intézkedéseket tehetnek, azonban azt el nem szállíthatják. A többi hónapokban tartott árveréseken a búza nem árverelhető el a fenti legalacsonyabb árnál alacsonyabb áron.

Ezek röviden az új törvénynek a gazdákat közelebbről érdeklő intézkedései. Ismételjük, hogy ezeket a kormány a gazdaközönség javára hozta. Éppen ezért felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét arra, hogy minden búzavásárlóval szemben hivatkozzék a törvény intézkedéseire, amelyeknek a kijátszása súlyos büntetést von maga után. A búzát ne adja el alacsonyabb áron és ne írjon alá olyan szerződést, amelyben nem a tényleges ár, hanem annál magasabb szerepel!

Kiket jelölt az E. M. G. E. az erdélyi búzaértékesítő bizottságba?

Ismeretes, hogy a búzaértékesítési törvényjavaslat parlamenti, bizottsági tárgyalása során elfogadták dr. Szász Pál szenátornak, a EMGE elnökének azt a javaslatát, mely szerint a törvény által előírt vármegyei búzaértékesítő bizottságokban képviseletet nyernek az elismert gazdasági egyesületek. Ennek következtében az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet az erdélyi bizottságokba a következő tagjait kérte fel, illetve küldte ki:

1. Kolozsmegye: Telegdy László, az EMGE alelnöke és Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője.

2. Szamosmegye: Fejérváry Jenő földbirtokos Nagykölköd.

3. Naszódmegye: Máthé István ref. lelkész, gazdaköri elnök, Sófalva.

4. Bihar megye: Koppány Rezső, EMGE felügyelő, Nagyvárad.

5. Szatmármegye: Bikfalvy Ferenc, EMGE felügyelő, Berend.

6. Szilágymegye: Gr. Teleki Béla, az EMGE alelnöke, Zsibó.

7. Aradmegye: Alföldy Pál, a Mezőgazdák Ker. R. T. igazgatója, Arad, Str. Regele Ferdinand 41.

8. Temesmegye: Dadányi György, EMGE felügyelő, Str. Lónovich No. 8.

9. Szörénymegye: Bakos János, a bodófalvi gazdakör elnöke.

10. Csíkmegye: Fodor Pál, EMGE felügyelő, Csíksomlyó.

11. Brassó megye: Bartha Árpád, a Mezőgazdák Ker. R. T.-nak helyi képviselője, Brassó, Voivodul Mihai 11.

12. Alsófehér: Gr. Bethlen Gábor, Marosújvár.

13. Tordamegye: Finta Andor, EMGE felügyelő, Torda, Str. N. Iorga 20.

14. Háromszékmegye: Dr. Szent-Iványi Gábor, Szentiványlaborfalva.

15. Fogarasmegye: Kadácsi Zoltán, ref. lelkész, Kabor.

16. Szebenmegye: Bőjthy András, gazdaköri elnök, Vizakna.

17. Kisküküllőmegye: Dániel Elemér, EMGE felügyelő, Vámosgálfalva.

18. Nagyküküllőmegye: Gr. Bethlen Bálint, Keresed.

19. Marosmegye: Mikó László, EMGE felügyelő, Nyárádszentlászló.

20. Hunyádmegye: Cs. Lázár László, Lapusnyak.

21. Udvarhelymegye: Ugron Pál, Fiátfalva.

22. Máramarosmegye: ifj. Fekete Lajos, gazdaköri elnök, Hosszúmező.

A búzaértékesítő törvény a bizottság hatáskörét a következőkben állapítja meg:

7. §. A megyei búzaértékesítő bizottság szerepe:

a) Informálni úgy a Nemzetgazdasági Miniszteriumot (a nyersanyagok, valamint a kivitel szervezetének és támogatásának igazgatósága útján), mint a Központi Búzaértékesítő hivatalt a búza értékesítésének munkájával kapcsolatos helyi viszonyokról;

b) ellenőrizni a búzaeladási árakat;

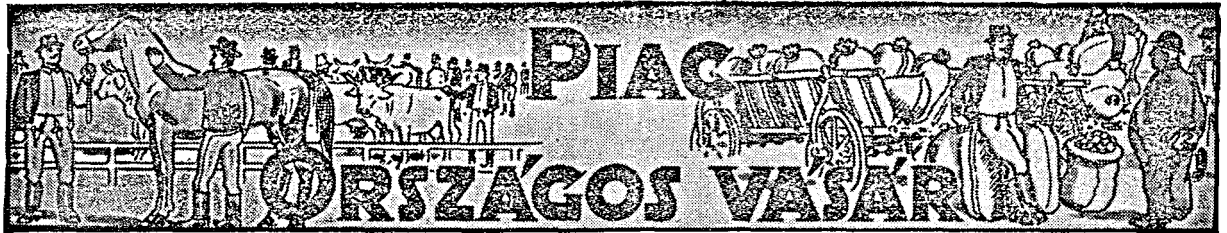
c) ellenjegyezni a búzaeladási kimutatásokat és adásvételi okmányokat, valamint elvégezni a jelen törvény 10. szakaszában írt köpontosító munkát."

*

A búzaértékesítési törvénnyel kapcsolatosan kötelességszerűen fel kell hívunk a gazdák figyelmét a következőkre: A vásárlással megbízott állami szövetkezetek minden megyében vásárlási központokat állítanak fel, s a gazdák által hozzájuk vitt búzát a törvény intézkedései szerint kötelesek a megállapított árban készpénzfizetés mellett azonnal átvenni. A kiadott törvény szerint az eladó, a vevőnek írásban köteles igazolni, hogy mennyiben adta el a búzáját. Értesüléseink szerint kereskedőknek, már adtak el 78 kg-os termést 380 lejért s hozzá a termelő gazdák saját aláírásukkal igazolták, hogy ezért 420 lejt kaptak. Tagjaink forduljanak a megyei búzaértékesítő bizottságokban lévő kiküldöttjeinkhez, akik megadják a szükséges felvilágosításokat. A községi előljáróságoknak tudomásuk van róla, hogy a megyék területén a vásárlással megbízott szövetkezetek hol veszik át a termést.

SACK ekék, vetőgépek, Heid triőrök

KLUSCH JÁNOS CLUJ, Calea Regele Carol II. Nr. 113. — Telefon: 26-45.

Búza. Az idei termésnek nagy általánosságban kitünően sikerült. Az Okiráltság egyes vidékein azonban minőségileg gyengébb a búza. Erdélyben s annak főleg egyes részein azonban az átlag minőség 78 kg. A kormány a búzaértékesítési törvénnyel és a felvásárlásra folyósított két millió lejjel akarja a búza árszintjét tartani. Lapunk mai számában részletesen ismertetjük a törvény intézkedéseit. Ismételtén felhívjuk gazdáink figyelmét, hogy tájékozódjanak, nézzenek utána a kérdésnek, mert ellenkező esetben saját maguk vallanak kárt. A búza ára Kolozsváron 420 lej. (75 kg.)

Rozs. A különböző vidékekről kedvező termésjelentések futottak be. Minőségileg a tavalyihoz hasonló. Kivitelről ugyan egyelőre még nincs szó, de azét aránylag jól indul. Ára Kolozsváron 310—320 lej.

Kukorica. A terméskilátások általában kitünőek. Az árak változatlanul szilárdak. Fokozódó a kereslet, bár a hizlalásra történő felvásárlások az utóbbi hetekben csökkentek. A kukorica ára Kolozsváron 380—390 lej.

Zab. Közepes jó termés. Az árak elég kedvezően alakulnak és törtennek vásárlások. Ha azonban figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a legnagyobb fogyasztónk a hadsereg még nem kezdte meg vásárlásait, joggal számíthatunk arra, hogy rövidesen komolyabb árszilárdulás következik be. A múlt évről nem maradt vissza áru. A zab ára Kolozsváron 470—480 lej.

Árpa. Ebben a cikkben is nagyon jó termés van, úgy minőségileg, mint mennyiségileg jóval meghaladja a tavalyit. Máris törtétek kötések, 310 lejes kezdő árral. A hizlalás beindításával ár-emelkedésre számíthatunk.

Fehér bab. Már szinte teljesen fogytán van. A piacra nagyon kicsi mennyiség kerül, de azért az árak 1000—1005 lej.

Állatárak Kolozsváron.

Sertés élő súly teljesen hizott 27 lej, exportanyag 29 lej, teljesen

hizott sertés belföldi fogyasztásra 27 lej, hizott sertés 26 lej, hússertés 24 lej, rüdeg beállítani való 23 lej. Teljesen hizott exportökör 21 lej, teljesen hizott exporttehén 19 lej. Vágni való hizott ökör kg-ja I. oszt. 18 lej. Vágni való hizott ökör kg-ja II. oszt. 17 lej. Fejős tehén napi 20 liter tejjel szavatolással 14.000 lej. Szopos borju kg-ja 23 lej. Jármos ökör párja 18—20.000 lej. Lóárak: Nehéz igásló párja 30.000 lej, kocsiló párja 24.000 lej.

Brassói állatárak. Exportökör 17—19 lej kg-ja. Gyárakban hizalt ökrök 15—17, borju 22—27.50, mangalica sertés 27—28 lej. Hat hónapon felüli juhek 400—500 lej darabja.

Nagyvárad piaci árak. Jármosökör 13—15 lej kg-ja, exportökör 20—21 lej kg-ja, fejőstehén 8—13.000 lej, igásló darabja 5—7.000 lej, kocsiló darabja 9—15.000 lej. Zsirsertés 27—28 lej kg-ja, zsirsertés kivitelre 30 lej kg-ja, süldő (piaci) 25—26 lej kg-ja, süldő (uradalmi) 28—29 lej kg-ja, anyabirka 1100—1300 lej.

Emelkednek a borárak. Az Argus jelentése szerint az utóbbi időkben főleg a besszarábiai piacokon a borárak lényeges emelkedést mutatnak. Az ár-emelkedést a Németország felé irányuló nagyobb kivitelnek és a szeszgyárak felvásárlásának tulajdonítja. A besszarábiai szindikátusok 50 vagon Németország felé irányuló borkivitelre kaptak engedélyt, ezenkívül még nagyobb tételek kerültek eladásra.

Augusztus havi állatvásárok.

1. Bázna, Berekszó, Lövéte, Nyárádszereda, Remetemező, Szászszentgyörgy, Vajdaréce.
2. Hortobágyfalva, Kápolnás, Szalárd.
3. Batta, Bályás, Cséfa, Déva, Egercs, Karánsebes, Marosújvár, Magyarfráta, Turtrebe, Zsibó.
4. Klopodia, Nagykovács, Tasnad, Vaskóh.

5. Garabos, Magyaros.
 6. Havasmező, Kolozsborsa, Nagyiklód, Nagyilva, Nickifalva, Pankota, Prázmár, Vizakna.
 7. Bereczk, Berettyószéplak, Oláhlapos, Szélszeg, Ujpécs.
 8. Alkenyér, Berettyószéplak, Hamvasmező, Háromalmás, Kányaháza, Nagylonda.
 9. Szilágyilléfalva, Temesfüzes.
 10. Alsószolcsva, Alsószopor, Alsóvalkó, Oradna, Szászrégen.
 11. Ecel, Kisapold, Marosújvár, Székelyudvarhely, Temesvár.
 12. Gyülvész, Márpod, Nagyszentmiklós.
 13. Felek, Felsővisó, Zaránd.
 14. Avasújváros, Csizér, Hátzeg, Krasznabétek, Magyarzákos, Magyar-nemegye, Papolc.
 15. Bikszád, Gyergyószárhegy, Lugos, Obesenyő, Temeskenéz.
 16. Dés, Harasztkerék, Német-szentpéter, Sülelmed.
 17. Batiz, Kányád, Nagyborosnyó, Nagysomkút, Szászbuda.
 18. Barátka, Cserge, Erdőszáda, Faesád, Marosilye, Mócs, Soborsin, Voila.
 19. Drág, Előpatak, Farkaslaka, Hagymásláros, Kőrösfeketető, Nagyenyed, Világos.
 20. Boncida, Borda, Magyar-pecska, Vigna.
 21. Barót, Csikkozmas, Küküllővár, Móriczföld, Nyárádköszvényes.
 22. Nagybánya, Törökszákos, Ujvár.
 23. Felvincz, Homoródbene, Kápolnokmonostor, Kiskapus, Sárkány, Turc.
 24. Gyene, Gyimesbükk, Nagykapus, Sarmaság, Szászsebes.
 25. Buziásfürdő, Csák, Fekete-kápolna, Korond, Morgonda.
 27. Alsóvist, Sársfalva.
 28. Halmi, Honetó, Kerelőszentpál, Muzsna, Nagykomlós, Sziénvára, Topánfalva, Tövis, Vajdahunyad.
 29. Aranyosmedgyes, Drassó, Nagysármás, Orlát, Semesnye, Sóvárad.
 30. Beszterce, Csáki-gorbó.
 31. Aleine, Atyha, Baráthely, Sepsiszentgyörgy, Szilágyesch, Temesrékás, Tósfalva.
- Ha a vásár ünnepnapra esik, rendszerint a következő nap tartják meg.

Tőzsdei árak

Július hó utolsó hetéből. — Árak tőzsdei helységeiben értendők.

Tőzsde helysége	Búza	Roza	Arpa idei	Kukorica	Zab	Mák	Napraforgó	Fehérbab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna szénna	Széna	Megjegyzések
Kolozsvár	420*	320	320	390	490	—	—	1050	—	—	—	160	* A 75 kg. fajsúlyú búzaárak ab feledő állomás
Nagyvárad	420	—	325	400	480	—	—	—	—	—	—	—	
Temesvár	405	—	320	395	490	—	—	—	—	—	—	—	
Bukarest	420	—	330	430	480	—	—	—	—	—	—	—	
Szatmár	410	—	320	400	490	—	—	—	—	—	—	—	
Arad	410	—	315	395	480	—	—	—	—	—	—	—	

HIREK.

Iparosítják a kender és a len-termelést. A Nemzetgazdasági Minisztérium rendkívül fontos határozatokat hozott a kender és a len termelésére és feldolgozására vonatkozólag. Arról van ugyanis szó, hogy az országban rövidesen államilag támogatott vállalatok alakulnak a kender és a len termelésének irányítására és feldolgozására. A gyárak vállalnák a termelvények átvételét és feldolgozását. Hivatalos jelentés szerint feltétlenül be akarják vezetni az őszi len termesztését, amit Bulgáriában már régen végeznek. Éppen ezért rövidesen szabizottság utazik a szomszédos államiba a kérdés tanulmányozására.

Hivatalos termésjelentés. A Földművelésügyi Minisztérium legutóbbi jelentése szerint az ország mezőgazdasági helyzete a következő képet mutatja: A eséplés javában folyik, a termés általában kielégítő. A búza minősége azonban kisebb mértékben csökkent a nagy hősek következtében. A hl. súly változik 70—79 kg. között. A búza hektáronkénti terméseredményeinek közepesaránya 900—1500 kg. 1—6% — idegen anyaggal. Az őszi árpa megfelelő termést hozott, hektáronkénti 600—1400 kg-os átlaggal. A zab gyengébb az árpánál, de

azért jobb a tavalyinál. Hektáronként átlag 400—1400 kg. számítható. A kapásnövények normálisan fejlődnek. A kukorica nagyon jó viszonyok között virágzik és bő termést ígér. A szóját egyes helyeken hernyók támadták meg, míg a napraforgót a rozsdá. A szőlőket kapálják, kötözik és permetezik. Bár egyes helyeken a lisztharmat és peronoszpóra támadta meg, azért mégis közepes termésre számíthatunk. A rétek és a legelők megfelelő kaszálást és takarmányt ígérnek. Már folyamatban van a második kaszálás is. A lóherét és a lucernát helyenként aranka támadta meg, mely ellen a gazdák védekeznek. A tarlóhántás folyamatban van és előkészületek történnek az őszi szántásra.

Nemzetközi buzaértekezlet Londonban. Az Argus jelentése szerint a közelmúltban Londonban nemzetközi buzaértekezlet vette kezdetét, mely valószínűleg még két hétig tart. Az értekezleten a termelés és az értékesítés kérdését tárgyalják. Valószínű, hogy a közeli napokban a londoni tárgyalásokra meghívót kap Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Oroszország. A nemzetközi nagy konferenciát csak abban az esetben hívják össze, ha az érdekelt államok között előzetes elvi megállapodás jött létre.

1940 január 1-én lépnek életbe az új polgári törvény rendelkezései. Az igazságügyminiszter közlése szerint az új polgári törvénykönyvet szeptember hó folyamán hirdetik ki s a törvénykönyv rendelkezései 1940 január 1-én lépnek életbe.

Román-német borkiviteli vállalat alakul Temesváron. Temesváron román-német társaság van alakulóban a borkivitel lebonyolítására. A társaság részben ökirálysági, részben pedig bányai német cégek képviselőiből fog állani. Az elgondolások szerint ez a társaság venne kezébe a német borkivitel lebonyolítását, ugyanakkor az alkoholizálást is elvégezné.

Tanulmányi kirándulást rendez az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet Növénytermesztési Szakosztálya a Barcaságba, szeptember hó 8—9—10-én. Részvételi díj cca. 500 lej. Indulás Marosvásárhelyről. Utbaejtjük: Vajdaszentivány, Gernyeszeg, Balavásár, Székelykeresztúr, Fiátfalva, Fehérkut, Földvár, Botfalva, Hőltövény községeket. A jelentkezéseket kérjük a részvételi díj egy részének előzetes befizetésével a következő címre: Biró József, Sarmaşel, jud. Cluj.

A biharmegyei Tóttelenen tűz pusztította el a búzatermést. A napokban horzalmos tűzvész pusztított Tóttelen községben, mely elhamvasztotta a község búzatermésének nagy részét.

APRÓHIRDETÉSEK

Tíz holdas tanya gyümölcsösssel, két szoba konyhás lakással, külön cselédházzal, nagy marhaistállóval, tb. olcsón eladó. — Révész Imre, Târgu-Mureș, Főter 35. 105

Bod Sándor, vajdaszentiványi gazdaságában eladó három darab törzskönyvezett 12—14 hónapos szimmentáli bika. 111

Vevők vagyunk, legmagasabb áron. takarmányrépa és fűmagvakra, baltacim és szarvaskerep magra. Esetleg előleget is folyósítunk. Mezőgazdák Rt. Fiókja Brassó, Voevodul Mihai 11. 87

Eladó egy „Cyphers Incubator & Comp. Buffalo USA” gyártmányu tojást keltező gép. Két műanya, ernyővel, kályhacsővel felszerelve, 6 darab egy méteres cink pléh etető, 4 drb pléh itató, 6 drb. cserép etető. Cím a kiadóban. 93

Pávák, friss páva tojások és angora nyulak olcsón kaphatók, Báló malomtulajdonosnál. Mănaștur, posta Bujor Banatean. 96

Bérbeadó Szilágysomlyótól 5 km-re 7 hold szőlő. 30 gyümölcsös, 7 erdő, 6 szántó belsőségekből álló gazdaság. Bővebbet Cluj, Str. Pop Iulian 12. 97

Eladó Kisküküllő megyében, megyei út mellett, vasutállomástól 8 km. 11 szobából álló, szép fekvésű kastély parkkal, gazdasági épületekkel, 88 hold szántó, gyümölcsös és szőlő. Cím a kiadóban.

Érettségizett, malomipari szakiskolát végzett 34 éves, nőtlen ref. vallású képzett szakember, jobb malmot keres hasznobérbe, lehetőleg vizierővel, esetleg betársulna tőkével. Érti az átalakítást, szerelést saját tervei szerint, nagy gyakorlattal rendelkezik, román nyelvet szóban és írásban bírja. Leveleket a kiadóhivatal továbbít. 117

Őszi borsó vetőmag kapható mázsánsként 600 lejese árban Biró Józsefnél Sarmășel, jud. Cluj. 67

Olajverő kistizem felszereléséhez használt gépet keresek megvételre (pergélő prés, stb.). A gép leírását az ár pontos megjelölésével Bende Jenő intéző, Alba-Iulia, Căsuța postálá 17 címére kérem küldeni. 101

I-a őszi borsó, őszi zabvetőmag, elsőrendű yorkshire tenyésztő-iacok, süldőkocák és kanok kaphatók dr. Brück Ede gazdaságában Lugoj, posta Frații Deutsch cég címén. 116

Állást kaphat

Keresek két, családos bérest és gulyást, ezek családtagjaik közül fél fizetéssel egy kondást és egy kiskocsist. A családtagoknak nyáron és ősszel napszám alkalmuk van a gazdaságban. Cím a kiadóban. 107

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet Növénytermesztési Szakosztálya gazdasági vándortanárt keres a „Mezőség” részére. Ajánlatokat Biró József, Sarmășel, jud. Cluj, címre kérünk.

Harmados művelésre átadnám egy nagyobb családú, szorgalmas embernek 70 holdas birtokomat igával és teljes felszereléssel. — Cím a kiadóban. 113

Konyhakertészt keresek, aki gyümölcsfához ért, októberi belépésre, ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány-másolatokkal. Glück Fülöp, Alba-Iulia, Regina Maria 9. küldendők. 69/a.

Minden E.M.G.E. tag szerezzen két új tagot.

TELEKI ÁRVÉD Növényeink Hasznáról

irt 200 példányban elfogyott könyvénel nagyobb művét

Házi Állataink Hasznáról

befejezván, kiadja, ha elegendő előfizető jelentkezik 200 Lejjel példányonként.

Teleki Árvéd

címén Cunța, jud. Sibiu.

Részes művelésre átadó 75 k. h. szántó s 32 k. h. kaszáló, legelőből álló birtok felszereléssel, nagyobb családú szorgalmas gazdának, ki méhéset, vagy baromfi-telep berendezését haszonrészesedésre vállalná. Részletes személyi és működési adatokkal ajánlatot kér Tóth Imre, okl. mérnök, Mediașul-Aurit, jud. Satu-Mare. 110

Állást keresők

Gazdatiszti vagy ispáni állást keres ref. vallású, nős, 28 éves, gazdasági iskolát végzett, kitűnő bizonyítványokkal és több évi gyakorlattal rendelkező férfi, szerény igényekkel. Cím a kiadóban. 106

Szakkertészi állást keres 40 éves, nős kertész október 1-re. A kertészet összes ágaihoz ért, valamint szőlészet és borászathoz, szaksterü méhészkedéshez, a nemes csiperkegomba téli és nyári termeléséhez. Ajánlatokat a szerkesztőség továbbít. 112

Keresek 50—60 holdas birtokot, részkezelésben, Kolozsvár környékén. Cím: Mátyás János, Tőkös Viștea, p. u. Nădășel, jud. Cluj. 80.

Állást keres idősebb, gazdaságilag képzett férfi, gondnoki, kulcsári, vagy erdőkitermelési szakmában jó referenciákkal rendelkezik. Cím a kiadóban. 115

Ispáni állást keres ref. vallású, nőtlen, 4 középiskolát végzett, a gazdaság minden ágában jártas és több évi gyakorlattal bíró egyén. Cím: Veres Zoltán, Bercu, jud. Satu-Mare. 114

Nagy uradalomnál szerzett hosszú gyakorlattal, magyar, német és román nyelvtudással és óvásokkal rendelkező nőtlen egyén raktárnoki vagy gazdasági vezetői állást keres október elsejére. Cím a kiadóban. 118

Bérbe adó Enyedtől 15 km-re fekvő községben 100 hold birtok. Feltételek dr. Kovács Endre ügyvédnél, Aiud, jud. Alba. 120

Allást keresők

Főkertész, aki a kertészet minden ágában teljes jártassággal rendelkezik, hosszú gyakorlattal bír, végezte a budapesti kertészeti főiskolát, s a budafoki szőlészeti tanfolyamot, állást keres. Igénye szerény. Minden követelménynek megfelel. Cím a kiadóban. 78

Allást keres székelykereszturi gazdasági iskolában végzett 21 éves, lutheránus, magyar és román nyelvet írásban és szóban bíró gazdaifjú. szerény igényekkel. Cím: Hutter Pál, Cluj, Str. Grigorescu 92. 89

Gazdasági vezetői állást keres, szorgalmas, józanéletű, jó bizonyítványokkal rendelkező, rómkat. vallású, debreceni gazdasági intézetet végzett, nős, gyermektelen, szerény igényű gazdatiszt. Cím: Dely Andor, Cluj, Calea Traian 82. 81.

Gazdatiszti, ispáni, gyakornoki állást keres volt jegyző, több évi gazdasági gyakorlattal. Csak teljes ellátásért is. Cím a kiadóban. 82

Szakképzett gazdatiszt szerény igényekkel, nagy gyakorlattal, hadmentes, azonnalra állást keres. Cím a kiadóban. 77.

Allást keres irodai, raktárnoki, utazói ügyekben jártas 45 éves nős, ef. vallás, 75%-os vasuti kedvezménnyel rendelkező volt vasutas. Cím: Mihály István, Cluj, Palagia Rusu 34. 104

Szerény igényű, középkorú gazdatiszt, szőlészeti, gazdasági, kertészeti és méhészeti végzettséggel, a sertésenyésztésben és faiskola kezelésben nagy gyakorlattal. szolgálati bizonyítványokkal, amelyek több évi gyakorlatról tanuskodnak, a fentnevezett szakmák bármelyikében állást keres azonnali belépésre. Cím: Bitay Béla, Dumitrei, p. u. Chendul Mare, jud. Odorheiu. 90

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Bartha Gyula, Dr. gr. Bethlen László, Gr. Bethlen Gábor, Bodor K., Bikfalvy Ferenc, Csomós János, Daniel Elemér, Dr. Eöry István, Dr. Gadl Alajos, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroska, Hadz Rezső, Hirsch Ernő, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Kós Károly, Kamarási Szász

Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó László, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Seufried Ferenc, Stief Ottó, Tauffer Ferenc, Telegdy László, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Mik a szárazcsávázás előnyei:

1. Munka- és időmegtakarítás.
2. A csávázás nincs meghatározott időhöz kötve, tehát bármikor eszközölhető.
3. A vetőmag csiraképesége nem csökken, hanem ellenkezőleg jelentősen emelkedik. Ez vetőmag megtakarítást hoz, ami fedi a csávázás költségeit.
4. A vetés gyors és erőteljes fejlődése, jobb és egyenletesebb bokrosodás, ezáltal nagyobb termés,
5. A gombabetegségek biztos leküzdése és egészséges, bőtermés.

Ezen előnyök biztosítására használjuk az

ARZOPOL-C porcsávázószert.

Gyártja a

Vegy- és Élelmiszeripari R.-T., Növényvédelmi osztálya

Oradea, C. Victoriei 62.

Kapható a „Mezőgazdák“ Kereskezelmi R.-t. Cluj, Str. Regală 16. sz. alatti lerakatában és minden jobb szaküzletben.

152